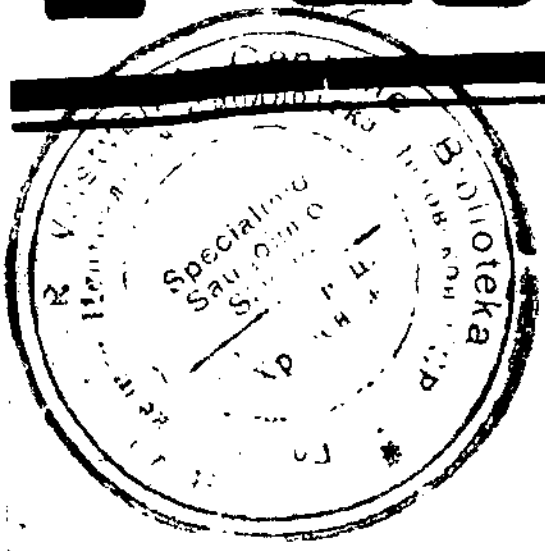

Kaina 30 ct.

KARYS

Nr. 11

Iš žemėlapio susipažįsta su savo oro kelione.

Virš. Timuko foto.

Politikos apžvalga.

Susirinko nepaprasta Tautų Sąjungos sesija. Šiomis dienomis Ženevoj susirinko speciali japonų—kiniečių ginčui aptarti Tautų Sąjungos plenumo sesija (t. y., pilnates susirinkimas). Iš paskutiniųjų Šanchajaus įvykių matyti, kad ten yra ypatingai rimta padėtis, nes japonai, nepaisant visų pažadų, vis puola kiniečius ir daugiau užima jų žemės. Kadangi visi Tautų Sąjungos mėginimai sudrausti japonus neatsiekė savo tikslo, tai Kinija, kaipo Tautų Sąjungos narys ir pasinaudojusi Tautų Sąjungos statutu jai suteikta teise, pareikalavo sušaukti nepaprastą Tautų Sąjungos sesiją apsvarstyti susidariusią Tolimuose Rytuose padėtį ir, esant reikalui, imtis atitinkamų žygių prieš Japoniją, kuri savo paskutiniiais veiksmais sulaužė Tautų Sąjungos pakto (statuto) tam tikrus nuostatus.

Kaip žinoma, Tautų Sąjungos statutas uždeda Sąjungos nariams tam tikras prievoles, būtent: kilus jų tarpe kivirčiui, dėl kurių gali nutrūkti santykiai, jie paveda bylą arbitražui (trečiam teismui) išspręsti arba Tarybai ištirti ir nieku būdu nesiimti karo, nesuėjus trims mėnesiams nuo arbitražo (pašalinio teisėjo) nusprendimo arba tarybos pranešimo.

Kadangi visa tai gali būti atlikta tik po tam tikro laiko (tarybos pranešimui numatoma 6 mėnesių laikas), tai praktiškai Tautų Sąjungos nariai kiekvienu atveju yra maždaug vieneriems metams suvaržyti karo veiksmus pradėti. Jeigu minėtos priemonės nepadeda, tai Tautų Sąjunga gali ekonomiškai ir finansiškai boikotuoti nusikaltusią šalį ir įsakyti visiems savo nariams nutraukti bet kuriuos santykius su ta valstybe. Taip pat gali Tautų Sąjunga pasiulyti įvairioms suinteresuotoms valstybėms prisidėti sausumos ir jūrų karo jėgoms prie ginkluotosios jėgos, skiriamos T. Sąjungos sprendimams ginti. Čia jau yra numatoma kraštutinė priemonė prieš taiką sulaužiusią valstybę, t. y., karas Tautų Sąjungos vardu. Prie šio karo turi prisidėti visi Tautų Sąjungos nariai siūsdami savo kariuomenę arba suteikdami reikalingą finansinę paramą tokiam karui vesti.

Todėl, manoma, kad Japonija vis dėlto nepanorės, kad būtų jai taikomi čia numatyti griežti nuostatai. Ir pagaliau bus rasta išeitis iš tos keblios padėties, kuri susidarė Tolimuose Rytuose. Paskutinėmis spaudos žiniomis, Ženevoj tikisi taikingu keliu paaštrėjusį ginčą išspręsti.

Vokiečių šovinistai (kraštutiniai tautininkai) nori atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Nors Klaipėdoj jau viskas susitvarko (jau yra paskirtas nuolatinis direktorijos pirmininkas J. Šimaitis, kuris stengiasi sudaryti direktoriją), tačiau vokiečių spauda nenustoja pulti Lietuvą. Vokiečių tautininkai net drįsta išteikti Vokietijos kancleriui (ministeriui pirmininkui) pareiškimą, kuriame jie tvirtina, kad Klaipėdos krašto teisiniai pagrindai yra netinkami išlaikyti taikos santykius pačiame krašte ir, apskritai, tarp Lietuvos ir Vokietijos. Be to, Lietuva nesugeba ir nenori gerbti Klaipėdos krašto autonomijos, todėl reikia dabar iš naujo pertvarkyti krašto teisinę būklę tarptautinės teisės atžvilgiu. Tai reikia atlikti tikta atsiklausus pačių krašto gyventojų ir jų nuomonės laisvė turi būti Tautų Sąjungos garantuota. Toksai vokiečių skandalingas išsišokimas rodo, kad vokiečiai jau pamiršo, jog jie pralaimėjo karą ir pasirašė Versalės sutartį, pagal kurią Klaipėdos kraštas amžinai atiduotas Lietuvai ir jie neturi jokių teisių kištis į svetimus reikalus.

Lenkai nori susijungti su Rumunija. Iš Varšuvos pranešama, kad kai kuriuose lenkų sluoksniuose norima sujungti Lenkiją su Rumunija. Susijungimas turi būti tuo pagrindu, kad Rumunijos sosto įpėdinis vestų Pilsudskio dukterį, vadinamas, personalinė unija. Tenka labai abejoti, ar šis projektas įmanomas, bet jis charakteringas lenkų tautai, kuri visuomet ieško sau pusininkų ir nori juos traukti į balą. (Prisiminkim Liublino uniją su Lietuva). Šį kartą lenkai surado sau tinkamą pusininką. Savo vidaus tvarkos ir užsienių politikos atžvilgiu Rumunija turi daug panašumų su Lenkija. Žodžiu, čia gali būti daili pora...

Prancūzų angliu ginčas dėl muitų. Naujas anglių muitų įstatymas sukėlė Prancūzijoje didelių nepasitenkinimų. Mat, tuo įstatymu kai kuriems prancūzų gaminiams užsidarė Anglijos rinka. Be to, tuo pat metu uždarė vokiečiai savo sienas prancūzų daržovėms. Tuo būdu prancūzai šiuo atžvilgiu yra keblioj padėty. Vis dėlto Prancūzija dar jokių priemonių iš savo pusės nesiima. Kas bus vėliau, parodys artimiausia ateitis.

Lapuiečių neramumai Suomijoje. Suomijos kraštutiniai tautininkai, vadinami lapuiečiai, praėjusią savaitę, išnaudodami dėl

Raudonasis Kryžius.

Pasaulinę Raudonojo Kryžiaus draugiją įsteigė Jean-Henri Dunant, gimęs 1822 m. gegužės 8 d. Genevoje. Jis buvo aukštos kilmės, užsiiminėjo prekyba, atliekamomis valandomis tyrinėjo archeologiją, etnografiją ir istoriją. Nuo kūdikystės jis visuomet stengėsi teikti pagalbą reikalingiesiems. Sekmadeniais jis mokydavo vietos kalinius. Domėjosi ir baudžiava, parašė veikalą apie tai.

1858—9 metais, per Italijos sukilimą, į kurį įsimaišė Prancūzija ir Austrija, jis važinėjo po pietų Europą. 1859 m. birželio 24 d. buvo didelės kautynės prie Solferino. Dunant buvo sustojęs Castiglione miestely, kurio gyventojai iš mielaširdingumo gelbėjo kelių armijų sužeistuosius ir rūpinosi užmuštaisiais. Žiauri karo lauko padėtis, stoka kariško medicinos skyriaus, taip paveikė Dunant, kad jis stoji į gelbėtojų eiles. Kareivius gelbėdamas, jis nešiojo baltus rūbus, už ką jis buvo pramintas „baltuoju ponu“. Jis be skirtumo gelbėjo visus.

Taip jis pagarsėjo ir Raudonojo Kryžiaus draugija rado sekėjų visame pasaulyje. Vėliau jis parašė knygą apie Solferino kautynes. Joje aprašoma dvi kovojančios armijos ir klausinama, ar nebūtų galima kiekvienoje šalyje įsteigti mielaširdingų slaugytojų draugijų.

Vėliau, kaip paaikškėjo, tokių draugijų veikimas buvo labai reikalingas karo metu. Po to buvo sumanyta padėti ir didelėse nelaimėse esantiems, kaip, pavyzdžiui, gaisrai, potvyniai, epidemijos ir t. t.

1863 m. viena pažangesnė draugija Genevoje išrinko įžymesnius vyrus, kad jie paruoštų tokios draugijos, kaip Raudonasis Kryžius, įkūrimą. Jie išrinko Dunantą sekretoriumi, kuriuo šis buvo iki 1863 m. spalio 26 d., kai Genevoje įvyko tarptautinis suvažiavimas iš 17 šalių, padėjęs Raudonojo Kryžiaus draugijos pamatą ir nustatęs jos ženklą (iš pradžių Raud. Kryž. dr-jos ženklas buvo: balta rankovės juosta). Nustatyta ženklą pirmą kartą nešiojo gydytojas Appia Danijos ir Vokietijos kare 1864 metais.

Draugijos įkūrėjo gyvenime buvo ir sunkumų, nors jis ir turėjo didelį pasisekimą kalbame darbe. Jis rado užuojautos net ir įvairių šalių valdovų tarpe, pavyzdžiui, Napoleono, Fridricho, karalienės Augustos ir kitų. Įkūrėjo visas turtas žlugo ir jis atsidūrė vienoje ligoninėje, kurioje dirbo už tris frankus per dieną. 1892 m. vokiečių rašytojas Bambergeris jį rado vargstantį Heideno ligoninėje ir grįžęs į Vokietiją parašė apie Dunanto būklę. Po to karalienė Marė Feodorovna gausiai apdovanojo Dunantą, o 1901 m. Dunantas gavo pirmą Nobelio premiją.

Dunantas mirė 1910 m. spalio 30 d.

Arėjas Vitkauskas.

krizės susidariusią sunkią Suomijos padėtį, susikoncentravo keliuose provincijos miesteliuose ir ruošėsi žygiuoti į Suomijos sostinę Helsinkius, norėdami ją užimti ir padaryti vyriausybės perversmą. Tačiau Suomijos vyriausybė iš karto susiorientavo ir ėmėsi griežtų žygių prieš juos. Jie buvo saugojami policijos, kad negalėtų apleisti savo centro. Tuo metu respublikos prezidentas juos įspėjo ir paliepė išsiskirstyti. Priešingu atveju vyriausybė ras tam tikrą būdą juos jėga išblaškyti. Šis įspėjimas pavyko ir lapuiečiai patys išsisklaidė.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. lt. Kuizinas.

Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

„VILNIAUS“ sp. Kaune, Nepriklausom. aikštė 2. Telef. 776.

KARYS

LIETUVOS KARIJOMENŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. kovo 10 d.

Nr. 11 (667)

TIKRAS TVIRTUMAS.

Tai vienas, tai kitas karys pats varu užbaigia savo gyvenimą. Neseniai keletas tokių atsitikimų yra buvę.

Kodėl taip įvyksta?

Sakys: vargas užėjo; arba negarbingą darbą padarė ir todėl paskui gėda žmonėms pasirodyti.

Bet ar tokie dalykai pateisina atimti sau gyvybę? Ir ar tai garbinga? Ar protinga?

Čia mechaniškai nutraukiamas gyvenimo siūlas; mechaniškai išspręstas gyvenimo surizgęs mazgas. Bet žmogus ne mašina, o protingas padaras, kuris turi savo pašaukimą, savo uždavinius ir kuris už tai turės atsakyti Aukščiausiam gyvybės Davėjui. Todėl mechaniškas gyvenimo likimo išsprendimas visai neleistinas. Net baisu pagalvoti, kas laukia to žmogaus, kurs eina iš šio pasaulio nesusitaikęs su savo gyvybės Davėju, su savo sąžine, nenusivalęs! Visuomenė nujaučia, kad tokiais atvejais yra įvykę kažin kas nedora, ir su pasibaisėjimu žiūri į savižudybę.

Savižudybė išrišti gyvenimo painiavą tegali, nekaltant apie psichinius sutrikimus (būna ir tokių atsitikimų), žmogus visai nepažįstas gyvenimo ir žmogaus prigimties, arba neprirengtas gyvenimui žmogus.

Savižudybės rodo, kad mūsų jaunimas nėra tinkamai rengiamas gyvenimui, nes jis, dideliame gyvenimo konflikto užėjus, nemoka iš jo išsipainioti, jo nugalėti, jį suvirškinti, o tik, kaip tas dezertyras, ne-

garbingai pabėga, užėjus priešui. Mechaniškai pasitraukti iš gyvenimo dar nereikia būti gyvenimo ponu, gyvenimą kurti, bet priešingai, tai yra atsisakymas gyvenimą kurti, ir kaip tik tada, kada pasitaiko geriausia proga, susitikus su didele gyvenimo painiava, parodyti, ar esi gyvenimo meisteris, ar tik nemokša fušeris, ar imi grumtis ir stengtis nugalėti, ar bailiai pabėgi, pakėlęs ranką ant savęs.

Klauskim save, ar padaręs nusikalstamą darbą, žmonių akyse labai negarbingą, jų pasmerktą kaip didžiausią gėdą, žmogus gali garbingai išeiti ar ne?

Gali. Kitaip reikėtų nusiminti dėl mūsų prigimties. Žmogaus dvasioje, ir puolus, pasilieka dar tiek daug gerų jėgų, kad tik reikia jas sužadinti ir jomis jis galės nugalėti savo pikta. Gėris stipresnis už pikta; Dievas stipresnis už velnią. Tik čia būtina sąlyga tikėti Dievu. Reikia mokėti surišti savo gyvenimą, ar savo darbą, su gyvenimo visuma, kurio centras yra Dievas, ir pas jį ateiti su savo sunkia našta ir pulti jam po kojom, reiškiant, jog smerki savo pikta darbą, iš jo išeini ir savo sieloje jau esi iš jo išėjęs. Vadinasi, turi gailėsčio ugnimi išdeginti pikta savo širdyje.

Ar bus jis Dievo ir visuomenės atstumtas?

Anaiptol. Kristus šaukte šaukė: „Sakau jums, kad daugiau bus džiaugsmo danguje dėl vieno atgailuojančio nusidėjėlio, negu dėl devynių dešimtų de-

Kariūnų aspirantų eksperimentalinė taktika.

Kariūnai aspirantai laukia lektorių.

A. Sulco foto.

Liktiniai puskarininkiai ir viršilos.

Šiandien liktinių puskarininkių bei viršilų vardas kariuomenėje linksniuojamas labai dažnai. Nemažai minimas ir spaudoje. Pažymima jų reikšmė, svarbios pareigos ir t. t. Todėl pravartu panagrinėti, kaip šių dienų liktiniai puskarininkiai bei viršilos atitinka tą paskyrimą.

Kuopos klasėje.

Tiesa, kad mūsų liktiniams puskarininkiams bei viršiloms kariuomenėje dažnai tenka eiti mokytojų bei auklėtojų pareigas. Bet gerai žinoma ir ta tiesa, jei kas moko arba auklėja kitus, tas, savaime, turi būti tinkamai susipažinęs su mokomuoju dalyku bei auklėjimu. Tam reikalingas mažesnis ar didesnis bendras išsilavinimas. Apie visus mūsų liktinius puskarininkius bei viršilas to pasakyti, deja, negalima, kadangi nemaža jų dalis dar yra tik pradžios mokyklą tebaigę arba net savamoksliai. Tai parodo, kad ir tas dalykas, jog surengus liktiniams puskar-

vynių teisiųjų, kurie neprivalo atgailos... Taip bus džiaugsmo tarp Dievo angelų dėl vieno atgailuojančio nusidėjėlio". Norėtusi čia, jei būtų vietos, išrašyti visą Luko evangelijos 15 perskyrimą, kur Kristus piešia paklydusio sūnaus grįžimą. „Kelsiuos ir eisiu pas savo tėvą ir jam sakysiu: nusidėjau tau ir dangui, jau nebesu vertas vadintis tavo sūnumi. Laikyk mane kaip vieną savo samdininkų. Ir jis kėlėsi ir ėjo pas savo tėvą. Bet jam dar toli tebesant, jo tėvas pamatė jį ir buvo gailestingumo sujudintas: pribėgęs jis puolė jam ant kaklo ir jį pabučiavo. Sūnus jam sako... Tačiau tėvas tarė savo tarnams: greitai išneškite gražiausį drabužį ir apvilkite jį; duokite jam žiedą ant rankos ir kurpes ant kojų; atveskite penėtą veršį ir papiaukite. Valgysime ir pokylius, nes šitas mano sūnus buvo miręs ir atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado. Taigi, jie ėmė pokyliauti“.

O visuomenė? Anais metais mane ligi ašarų sujaudino, kai viena ponija viešai laikrašty prisipažino

ninkiams bei viršiloms bendro lavinimo kursų, didesnioji jų dalis sugeba eiti tik I — II klasės kursą. Tokių žmonių auklėjimo supratimas bene dar daugiau šlubuoja, o prisiminus, kad dalis jų neturi kariško pašaukimo, lieka aišku, kodėl mūsų puskarininkiai bei viršilos nevisuomet sugeba atlikti savo pareigas taip, kaip iš jų laukiama. Todėl nenuostabu, kad labai dažnai jaučiama stoka tinkamo metodo, kai savo žinias jie turi suteikti kitiems. Dalį liktinių viršilų šitas dalykas ypač liečia, nes pastarieji neretai vadovaujasi daugiau savo teisėmis, negu išmanymu bei žmoniškumu, neparodydami pavyzdžio.

Savo elgesiu netarnybos metu tokie puskarininkiai bei viršilos irgi gana dažnai savęs nesuvaldo, tuo žemindami autoritetą visų liktinių puskarininkių bei viršilų. Žinau vieną likt. puskarininkį, kuris dėl girtavimo bei triukšmavimo jau kelintą kartą baus-tas, o vis dėlto tebetarnauja kariuomenėje. Tokių yra ir daugiau. Tai tamsios dėmės visai kariuomenei, o likt. puskarininkiams ypatingai, nes iš jų tarpo. Skaudu būna girdėti visiems, kai kas nors neigiamai atsiliepia apie karius. Tačiau reikia turėti galvoj, kad mūsų kariuomenėje kur kas daugiau yra gerų liktinių, kurie savo pareigoms gerai pasiruošę bei atsidavę, todėl bet koks liktinių puskarininkių bei viršilų vardo žeminimas jiems nepakenčiamas.

Šis negeistinas reiškinys daugiausia yra bene todėl, kad mūsų liktiniai puskarininkiai bei viršilos yra nepakankamo bendro išsilavinimo. Kai paskutiniu laiku vis daugiau galime užtikti kareivių eilėse inteligentų ir šiaip daugiau mokslo ragavusių vyrų, mūsų liktiniai turėtų būti didesnio išsilavinimo, kas padėtų ir likt. puskarininkių bei viršilų autoritetui išsilaikyti tinkamą aukštumą.

Jei nuo nepriklausomybės atgavimo iki šiol padarėme neabejotiną pažangą kariuomenės sutvarkyme, tai šiandien jau yra pribrendęs reikalas gerinti ir likt. puskarininkių bei viršilų sudėtį, o tinkamą šiai tarnybai sūnų mūsų tėvynė turi pakankamai.

Pusk. Dgn.

Ne tik pats skaityk „Kari“, bet ir kitus ragink jį skaityti ir platinti.

kalta esanti ir atsiprašė savo vyro, ir taip pat visuomenės už papiktinimą.

Kada žmogus, pasmerkęs savo klaidą, pasiaukojimo ir meilės darbais stengiasi išpirkti savo kaltę ir nuolankiai prisiima sau visuomenės uždėtą pabaudą, kas gali jį pasmerkti? Širdis sudreba iš susijaudinimo, matant kaip žmogaus siela turtinga ir graži. Juk čia dvasia nugali pikta, pakyla aukščiau pikta. Todėl čia vyksta tikras, žmogaus vertas, išrišimas gyvenimo painiavos: siela nusivalo, savo kaltę išperka, susitaiko su Dievu ir visuomene. Todėl ne tas karžygys, kuris, pikta padaręs, bailiai pabėga, jo nesutvarkęs, bet tas, kurs turėjo drąsos ir jėgų pikta paversti geru. Be abejo, toks pergyvenimas jam pačiam pasidaro priemone pareikšti tas geras jėgas, kurios gludėjo jo sieloje, ir kurios būtų nepražydušios, jei jis būtų mechaniškai nutraukęs gyvenimo siulą. Todėl tik šis yra gyvenimo meisteris, tik šis yra prirengtas gyventi, tik šis yra tikrai tvirtas. Kun. A. Sabaliauskas.

Geras karys nežino prievartos.

(Iš virš. Gendručio pasakojimų).

Buvo vėlus šeštadienio vakaras. Du draugai, eil. Strakšas ir Pumpė, lauke prie kareivinių stovėjo ir traukdami „dūmelį“ kažin kuo skundėsi.

— Ryt sekmadienis, — skundėsi eil. Pumpė, — kiti bus laisvi, eis į vakarėlį, kiną arba kareivinėse ramiai sau ilsėsis, o mums teks eiti į sargybą. Ech, kad tos kareivio pareigos neverstų, koks laimingas jaustumėis. Kad taip būtų laisva valia, ryt už jokių pinigų neičiau į tarnybą. Marė prašė ateiti. Ir nueik dabar, tu žmogau!

Eiliniai Strakšas ir Pumpė nė nepastebėjo, kad tarp medžių šešėlių stovėjo viršila Gendrutis ir visa tai girdėjo.

Jiems įėjus į kareivines, už keliolikos minučių atėjo ir viršila. Liepė visiems susirinkti apie jį, nes vėl papasakosias iš karo atsiminimų.

— Vyrai! — pirmučiausia prabilo viršila, — nemaniau, kad mūsų kuopoj būtų bambeklių, kurie bambėtų prieš savo tarnybos pareigas ir kario likimą. Jeigu koks senis, lyg ubažas kruopus pabėręs, bambas, tai nieko nuostabaus. Bet kada jaunas ir žaliukas kareivis niekais nusiskundžia, mums, kariams, prisieina rausti. Gaila, kad šįvakar tokius išgirdau ir mūsų kuopoj. Tokiems papasakosiu keletą pavyzdžių iš nepriklausomybės kovų laikų. Du metu prabuvau fronte ir neteko išgirsti, kad kas nors nusiskųstų savo pareigomis. Daugelis net sunkiausias ir pavojingiausias kario pareigas patys pasiimdavo, pasisiūlydavo jas atlikti, nors būdavo nuvargę, nemiegoję. O fronto pareigos, vyručiai, tai ne dabartinės taikos metu.

Pamenu, 1919 m. rugpiūčio m. 30 d. kautynėse su bolševikais ties Griva, priešas smarkiai sumušė mūsų Vilniaus batalioną. Mūsų 3 kuopa, išmušta iš Kalkūnų dvaro, taip pat pakriko ir išsiblaškė po lauką. Sutemo. Buvo tamsi naktis. Kuopos dalis su dviem jaunesniais karininkais susirinko prieš dvarą į griovį ir ten įsistiprino. Padėtis buvo labai neaiški. Priešas iš dvaro mus išmušė. Vadinas, jis pats ten sėdi. Mes jokių ryšių su kitomis mūsų dalimis neturime. Reikia

patirti kas sėdi dvare ir kur kitos mūsų dalys. Pirmučiausia tenka išžvalgyti Kalkūnų dvarą, nes jis čia pat mums po nosimi. Pas visus, po dienos nepasisekimų, kuopos karius susidarė prislėgta nuotaika. Buvo galvojama tik tiek: jeigu kas nors išlīs iš dvaro,

5 p. p. 2 kulk. kp. kulkosvaidininkai 1920 m. liepos mėn. (pakeičiū į Vilnių).

tai pirmiausia apšaudysime, paskui trauksimės. Paprastai, tokioj padėty vadai pirmučiausia ieško savanorių žvalgų, vadinas, kurie patys sutiktų savo noru eiti. Tą naktį kaip tik tokių neatsirado.

Nors tais karo laikais savo noru einančių į žvalgybas ir sutinkančių kitas sunkias pareigas atlikti būdavo apščiai, be to, ir iš paskirtųjų nė vieno žodžio neišgirdavai, kam juos, o ne kitus paskyrė, bet tą naktį buvo kitaip. Ir nesistebiu tuo įvykiu, nes buvo labai demoralizuoti, jų dvasia buvo palaužta ir visai įsitikinę, kad dvare yra priešas, ir todėl kam čia be reikalo landyti ir į pavojų lįsti. Be to, prieiti reikėjo lauku. Vadinas, tik viena tamsioji naktelė tegalėjo slėpti žvalgus.

Audra 1500 mtr. aukšty.

Nors diena nepalanki buvo perskridimams, bet, nežiūrint to, vis tik eskadrilės vadas leido skristi. Prieš išskrendant pridūrė: — „Bet jeigu sutiksime maršrute didelį debesį ir negalėsite apskristi, grįžkite atgal“. Lakūnas įsėdo į „L. V. G.“ ir gerai išbandė motorą. Aš skrendu šiuo kartu žvalgu ir paskutinį kartą peržiūriu atidžiai žemėlapi, kad vėliau per mažiausį neapsižiūrėjimą nepaklyščiau ir netektų klaidžioti. Žvilgteriu į horizontą. Šiaurėje, kur teks skristi, dangus apdengtas kamuoliniais debesimis. Parodau lakūnui. Lakūnas pasižiūrėjo ir atsakė:

— Pažiūrėsime ir pamatysime. Motoras dirba gerai, tai gal ir perskrisime per tą sieną.

— Skrendam, — atsakiau ir prisirišau.

Lakūnas įjungia pilną gaza, ir lėktuvas greit neria į aukštį. Per keletą minučių pasiekiam 1500 mtr. aukščio, apsisukame rate ir skrendame tiesiai. Aerodromas, Kaunas greit liekasi užpakaly. Sėdžiu

ir pagal žemėlapi seku, ar teisingai skrendam. Kryptis tikra, padedu žemėlapi į priešakį. Iš aerodromo matyti debesis auga į didžiausią kalną ir uždengia horizontą. Nematyti nei į vieną, nei į kitą pusę galo, o priešais mus juoda siena nuo pat žemės iki 3000—4000 mtr. aukščio. Žvilgteriu į lakūną. Jo veidas irgi nieko gero nežada, akys išmeigtos į priešakį. Kartas nuo karto debesyje matyti žaibai.

Oras kuo ramiausias. Lėktuvas lekia nė kiek nesvaidomas. Turėtų, bent taip atrodo, ir debesyje nesvaidyti. Artėjame. Už keleto minučių būsime jau prie pat debesio. Žvilgteriu į žemę. Apačioje atrodo visai gražu, bet prieš pat debesį yra kažkas. Matyti, kaip vieškeliu slenka didžiausi stulpai dulkių, vanduo smarkiai banguoja. Parodau lakūnui. Jis žvilgteri, bet nieko į tai neatsako. Netrukus debesis uždengia saulę. Pasidaro nejauku, ir priešais esantis tamsus, it naktis, debesis daro nejaukų išpūdį. Priešais debesis visai nebetoli. Jau matyti, kaip atskiri debesėliai, visai vartaliiodamiesi, didžiausiu greičiu slenka į mus.

Tačiau ir pavojingiausiu momentu gerų kareivių atsiranda. Taip ir tuomet buvo. Tai išgirdęs vienas kulkosvaidininkas, buvęs prikomandiruotas prie tos kuopos, galvoja. Jeigu dvare tupi priešas, tai būtinai turime apie jį žinoti ir pasiruošti jį sutikti. O jeigu kartais jį, mus išvijus, užėmė kita mūsų kariuomenės dalis, tai dar būtų blogiau. Mūsų kuopos visi kariai galvoja, kad ten sėdi priešas. Todėl, kam nors pasirodžius iš dvaro, būtinai apšaudys. Tuo būdu gali apšaudyti savus, nemažai nukauti bei sužeisti ir paniką sukelti. Anie pagalvotų, kad jiems priešas iš užpakalio užėjo. Gali pairti toj vietoj frontas ir jeigu priešas apie tai suuostytų, žinoma, stengtųsi tuo mūsų nesusipratimu pasinaudoti. Taip begalvodamas pasisiūlo eiti į dvarą išžvalgyti jį. Jam davė dar 4 kareivius, nors prašė dėl drąsos tik vieno.

Įeina į dvarą. Tamsu, nors į akį durk. Užsiliptumei priešui ant nosies ir tai jo nepažintum. Aplinkui tyla, lyg kape. Eina atsargiai, aukštai kojas keldami, kad neužgautų ant kelio pasitaikančio akmens. Kartą pasitaikė vienam užgauti. Tamsoj ir tyloj atrodė baus balsas ir visi nutirpo. Ką gali žinoti, gal jau esi priešų vidury. Gal už kelių žingsnių po parko ir sodo krūmais jis tupi. Priėina prie tankių krūmų ir sustoja. Klausosi. Girdėtis už jų kažin kas juda. Paskui pasigirdo tylus žmonių balsas, lopetų ir metamų žemių bildesiai. Vadinasi, kažin kas apsikasa ir toji gyvybė tik už keliolikos žingsnių. Iš balso negalima nugirsti, kaip kalba: lietuviškai, lenkiškai ar rusiškai. Mat, toj vietoj, lietuvių dešinėj, ir lenkai su bolševikais kovojo. Galėjo ir jie, mums išbėgus iš šio dvaro, pulti bolševikus iš šono ir dvarą užimti. Visaip galėjo būti. Bet daugiausia buvo manoma, kad tai bolševikai. Paskirtieji 4 kareiviai pradėjo tuojau trauktis atgal. Kulkosvaidininkas, matydamas negalėsias jų sulaukyti ir tylomis užbėgti jiems už akių, paskui jų traukėsi. Tik išėjus iš pavojingos vietos juos sulaukė. Du iš jų nebesutiko toliau žvalgyti. Kulkosvaidininkas juos paleido, nes gerai žinojo, kad nors ir su mažiau, bet gerais ir drąsiais kareiviais, galima daugiau nuveikti, negu su didesniu balių būriu. Likę trys žolėmis priaugusiu grioviu nuslinko į priešo pusę. Vadinasi, jau kitu keliu. Prislinkę arti tos vietos, kur girdėjo apkasus kasant, pamatė rusišku šautuvu einant vieną ka-

reivį. Palaike jį priešų, tylomis pagauna jį. Bet teko nustepti ir savo tarpe gardžiai nusijuokti, nes, pasirodo, pagavo kitos dalies lietuvių kareivį. Iš jo sužinojo, kad dvarą užėmė mūsiškiai — 1 pėst. pulko viena kuopa. Tuomet drąsiai vyrai nuėjo į tą vietą, susiradę karininką pasiteiravo apie padėtį ir grįžo prie savo kuopos, kurią rado dar labiau neramesnę. Mat, anie du, nesutikę toliau eiti, grįžę pranešė, kad dvare priešas, o tie trys ėjo ir nuėjo ir, tur būt, pateko priešui.

— Kokią iš tos nakties žvalgybos pamoką turime? — paklausė viršila Gendrutis. Visi tyli. — Pirmučiausia, — atsakė viršila, — kad savo savijauta negalima pasitikėti, ir tik tada reikia grįžti ir apie viską pranešti savo vadui, kada viską tiksliai, gerai sužinojai ir patyrei savo akimis bei ausimis. Jeigu tie trys kareiviai pabūgę, kaip anie du, taip pat būtų savo savijauta pasitikėję, tai be abejo, būtų įvykę nesusipratimų: Vilniaus bat. kuopa būtų apšaudžiusi 1 pėst. pulko kuopą. Antra, pagavimas savo kitos dalies kareivio taip pat sako, kad neaiškioj padėty visad reikia atsargiai elgtis — stengtis tylomis paimti tariamą priešą, ginklo nepaleidus į darbą. Tokiais atvejais gali pasitaikyti ir ne priešas. Turiu pabrėžti, kad drąsus ir savim pasitikęs karys, kur galima, stengiasi paimti gyvą priešą.

Antrą pavyzdį, kaip pirmieji kareiviai patys savo noru atlikdavo kario pareigas, žinau iš kitų kautynių. 1919 m. liepos 9 d. kautynėse su bolševikais ties Rauteno ežeru bolševikai smarkiai puolė mūsiškius. Mūsų kulkosvaidžiai pritrūko vandens ir šovinių. Priešui smarkiai šaudant, susisiekimas su užpakaliu buvo nebeįmanomas. Bet atsirado pasiryžėlių, žūt būt, atnešti vandens ir šovinių. 2 pėst. pulko 2 kulk. kuopos eiliniai Jonas Maknauskas ir Viktoras Bugurskas patys pasisiūlė atnešti. Nors gyvybei pavojus buvo didžiausias, bet jie per šūvius greit atnešė šovinių ir vandens ir priešas su dideliais nuostoliais buvo atmuštas.

Iš Lietuvos nepriklausomybės karų žinau daugybę panašių pavyzdžių, kurie sakyte sako, kad mūsų pirmieji kariai gerai suprato kario pareigas, mielai jas atlikdavo ir todėl laimėjo.

Btkš.

Ir štai, vos tik pirmą debesį pasiekus, iš ramiausio oro pasidarė pragaras. Staiga lėktuvas, it sunkus akmuo, krito žemyn, ir aš pakibau ant diržų. Jei būčiau buvęs nepririštas, tikrai būčiau iškritęs. Mašina krito taip, tarytum būtų patekusi į beorę erdvę. Lakūnas nuėmė gaza. Taip kritome keletą sekundžių, bet jos man atrodė valandom. Ir, staiga, sparnų plokštumas atsimušė į orą. Lėktuvas atsistojo nosimi aukštyn ir maniau, kad jau virs aukštiekninkas, bet, davus pilną gaza, pasisekė išlyginti ir vėl nuspausti nosį žemyn. Bet tuo pat laiku mane prispaudė prie sėdynės ir veik pusanro tono svarumo lėktuvą, kaip plunksną, įniršusios oro bangos kėlė aukštyn, stengdamosios išvesti iš pusiausviros. Patekom į pat debesį. Pasidarė visai tamsu. Žemės apačioje nebe matyti ir aplinkui tiktai tirštos ir audrų svaidomos miglos ir smarkus lietus, kuris vienu akimirksniu užpylė akinius. O ausyse girdėti kaip švilpia, nepaprastai kaukia trosai. Įspūdis kuo bauriausias. Protarpiais sušvinta aplinkui žaibai, pasigirsta kurtus griaustinio dundėjimas. Žvilgteriu nejučiomis į para-

šiutą. Tuo tarpu lakūnas su didžiausiu įtempimu stengiasi suvaldyti lėktuvą, kurį oro srovės visaip vartalioja, nori apversti. Nors lėktuvo nosis visą laiką nuspausta žemyn ir greitis pagal rodyklę apie 170 kilm. per valandą, bet nežemėjame — altimetras rodo net 1600 mtr. aukščio. O aplink taip tamsu ir tokia migla, kad kartais vos bematau prieš save sėdintį lakūną. O oras nė kiek nerimsta ir mus tebeblaško. Ir vėl lėktuvas staigiai ėmė kristi blaškomas žemyn. Aplinkui kaukė vėjas, švilpė įvairiausiais balsais trosai ir, stiprioms srovėms pagriebus, drebėjo visas lėktuvas. Pagalvojau net apie sparnų lūžimą. Lakūnas vis labiau spaudė lėktuvo nosį žemyn. Lėktuvas, blaškomas aukštyn ir žemyn, vis tik žemėjo. Altimetras rodė 1000 mtr. aukščio, bet rūkas vis nemažėjo, audra tebeblaškė nė kiek nemažiau. 600 mtr. aukštyje protarpiais jau ėmė matytis žemė, bet užtat lietus tapo smarkesnis. Sakau lakūnui, kad sukty atgal ir grįžtume į Kauną, bet jis parodo, kad negali jokiu būdu padaryti posūkio, nes, vos tik mėginant sukty, vėjas verčia mašiną. Galiausiai blaškomi nusi-

Lauko telefono linijų gedimai, jų suradimas ir pašalinimas.

1. Bendros pastabos.

Telefono linijų gedimas yra normalus ir neišvengiamas atsitikimas. Veikiant stipriai priešininko artilerijos ugniai, audrai, ar esant dideliame kariuomenės, ypač raitininkų ir artilerijos, judėjimui, pasitaiko linijų gedimas dažniausiai. Daugiausia nukenčia nutiesti ant žemės telefono kabelio laidininkai. Linijų gedimą galima sumažinti iki minimumo ir laiku pataisyti laikantis šių taisyklių: a) rūpestingai tiesti telef. linijas; b) judanti kariuomenė turi saugotis, kad jų nesugadintų; c) dažnai linijas tikrinti, šaukiant priešingą stotį; d) turėti kiekvienoje stotyje igudusių linijų prižiūrėtojų tarnybą ir ją sąmoningai naudoti;

e) imtis priemonių, kad vietos gyventojai linijų negadintų.

2 Pasiruošimas.

Kadangi linijų gedimo galima visuomet laukti, tai jam pašalinti reikia tinkamai pasiruošti. Tam tikslui kiekvienoje telefono stoty turi būti linijų prižiūrėtojų tarnyba.

Kiekvienoje telefono—telegr. stoty turi būti mažiausiai 2 linijų prižiūrėtojai. Jie reikalingą linijoms tikrinti turta ir medžiagą laikosi prie savęs centrinės viršininko nurodytoje vietoje.

Didesnės telef. stotys (pulkas ir aukščiau) turi daugiau linijų prižiūrėtojų, kad greit galėtų kartu pašalinti kelis linijų sugedimus pašalinti.

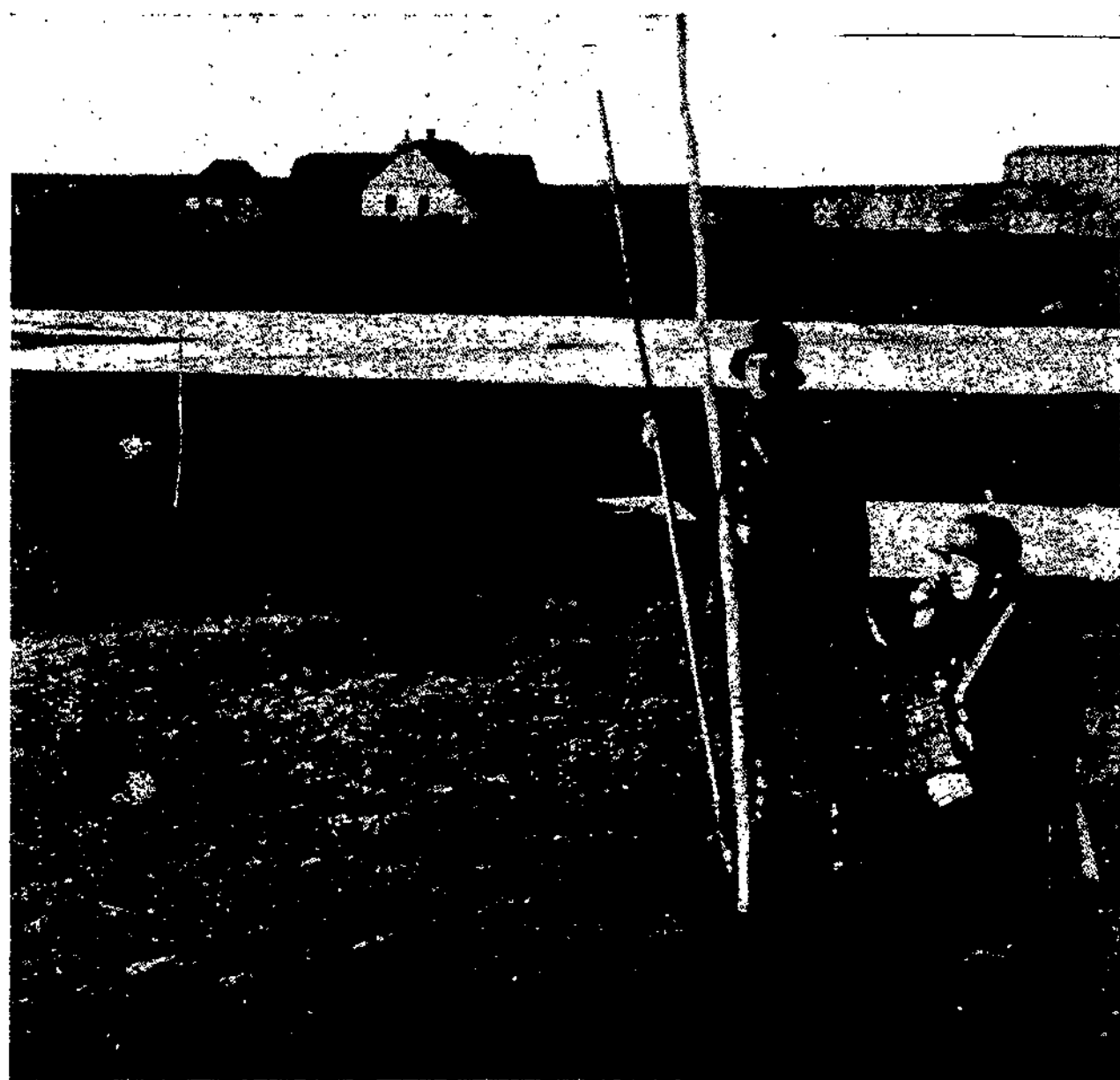
Kiekvienas linijų prižiūrėtojas turi turėti šiuos įrankius: 1) 500 metrų lengvo kabelio, 2) 200 metrų sunkaus kabelio, 3) 20 m. vaškuotos vielos, 4) vielą izeminimui, 5) peilį, 6) žnyplės, 7) izoliacijos, 8) metalinę kartelę (šakutę), 9) induktorinį telefono aparatą ir 10) durtuvą (laikinam izeminimui). Jei linijų prižiūrėtojai siunčiami nuolatinei linijai patikrinti, jie pasiima tam tikrą linijų medžiagą.

Didesnės centralinės telefono stotys (pulkas ar aukščiau) turi specialius linijoms tikrinti aparatus (ommetrus). Mažesnės stotys tikrinimą atlieka induktorinio telefono aparato pagalba.

Statant telefono kabelio liniją, reikia kas 2—3 kilometrai įrengti kontrolinius punktus. Tai yra tokia vieta, kur kabelis tyčiomis ties atrama pažeminamas, kad būtų galima jį be kopėčių pasiekti. Kaip taisyklė, pirmas kontrolinis punktus turi būti prie pat stoties; kiti ten, kur galima lengvai dviračiu ar motociklu privažiuoti. Kad nereikėtų kabelio piauštyti, kontroliniai punktai įrengiami ties kabelio susidūrimo vietomis.

3. Sugedimų rūšys.

Sugadinimai gali būti: 1) mūsų stotyje, 2) mūsų stoties įvade, 3) linijoje ir 4) priešingoje stotyje. Ieškant sugedimo, reikia visuomet čia pažymėtos

Linijų prižiūrėtojai ties kontroliniu punktu.

leidžiame iki trijų šimtų metrų. Rūko nebėra, audra šiek tiek nurimo, bet lietus pila, kaip iš kibiro; užpakalyje, praskridus lėktuvui, sudaužyti lietaus lašai sudaro rūko juostą, kurią greit vėjas išblaško. Žaibuoja iš visų pusių, bet, motorui pradėjus dirbti, dundėsio nebegirdėti. Apačioje lankstos nuo vėjo miškas, daro labai nemalonus išpūdžio, ypatingai, pagalvojus apie motoro sustojimą. Galiausiai, didžiausiu radiusu pasiseka apsigręžti atgal, nes tęsti toliau maršrutą nėra jokios galimybės, nes matyti, kad debesys ne taip greit baigiasi.

Blaškomai ir svaidomai skrendame atgal. Galiausiai pasiseka ištrūkti iš audros zonos ir vėl patenkame į ramų orą. Užpakaly pasilieka grūmojantis debesys. Staiga lakūnas atsigręžęs pasižiūri į debesį, ir mane ir smarkiai nusijuokia. Aš irgi neatsilieku. Taip skrendame kokias penkias minutes. Bet kur skrendame, aš pats nežinau. Žiūriu į žemėlapi, bet niekaip negaliu susivokti, kurioje vietoje esame. Žiūriu į saulę. Išskrendant ji buvo po kairei, dabar dešinėje. Žvalgausi aplink. Tolumoje, dešinėje sužiba

saulėje vanduo. Žiūriu į žemėlapi. Taip, tenai Nėmušas. Tuoju orientuojuosi. Surandu žemėlapy vietą, kur dabar esame. Pasirodo, kad nuo skridimo maršruto atsidūrėme net 20 klm. Greit nustatau kryptį į Kauną ir parodau lakūnui.

Netrukus horizonte pasirodo Kauno panorama, o po 10 minučių lėktuvas, lengvai nusileidęs, rieda aerodromu. Priruliuojame mašiną prie angaro ir išlipame. Šaltis nupurto visą kūną, nors tuo tarpu ore daugiau ne 20° šilumos. O gi žiūriu, kad veik visas šlapias. Lakūnas irgi.

— Na, kaip patiko? — klausia lakūnas.

— Taip sau, — atsakau, — bus kas atsiminti.

— Galėjo būti blogiau. Jautei, kai lėktuvą buvo pastatę nosimi aukštyn?

— Kuo geriausiai.

— Jei šiuo momentu nebūtų pasisekę išlyginti, tai būtume nebeparskridę. Nuo valdymo net ranką skauda. Nors daug teko ir audrose skraidyti, bet tokios dar neteko matyti ne' pergyventi.

N r t.

eilės tvarkos laikytis, nekaltinant iš anksto priešingos stoties. Dažniausiai pasitaikančius sugedimus išvardinu žemiau įdėtoji lentelė:

Eil. Nr.	Sugedimo žymės	Priežastis	Pašalinimas
1	Mūsų skambalėlis ne-skamba. Kalbos iš kitos stoties negirdėti. Induktoriaus rankena sukasi lengvai. 16 metų aparate atitraukus šuntuojančią plunksną, LT 30 ir 17 m. aparatuose paspaudus tyrimo raktą ir sukant induktoriaus rankeną, mūsų skambalėlis tyli. Pučiant į mikrofoną, esant pakeltam pasikalbėjimo raktui, telefone jokio garso negirdėti.	a) Nutrūkusi linija. b) Priešingoji stotis dar nepri-sijungė.	a) Patikrinti liniją. b) Jei yra pagrindo manyti, kad kita stotis nepri-sijungė, pailaukti 3—5 minutes ir vėl paskambinti.
2	Induktoriaus rankena sunkiai sukasi. Kalbos ir šaukiamojo signalo iš kitos stoties negirdėti. Paspaudus pasikalbėjimo raktą ir pučiant į mikrofoną, telefone girdėti šlamesys.	Trumpas linijos sujungimas	Patikrinti liniją
3	Aš priešingą stotį girdžiu gerai, bet ji manęs visai negirdi.	a) Baterija nepri-jungta. b) Bat. visai išsi-eikvojus. c) Mikrofonas netvarkoj.	a) Bateriją pri-jungti. b) Elementus at-skirai patikrinti. Paspau-dus voltmetro sagą, rodyklė turi rodyti ne-mažiau kaip 1 voltą. c) Pakeisti mi-krofoną.

Eil. Nr.	Sugedimo žymės	Priežastis	Pašalinimas
4	Aš priešingą stotį girdžiu gerai, bet ji mane girdi silpnai.	a) Silpna baterija. b) Mikrofonas netvarkoj (dažniausiai izoliacijos žiedas).	a) Patikrinti at-skirai elemen-tus. b) Pakeisti mi-krofoną arba sutvarkyti žedą.
5	Priešinga stotis girdi mane gerai, bet aš ją girdžiu silpnai.	a) Išsireguliuavęs mano telefonas b) Kaltė yra priešingojo stoty.	a) Sureguliuoti telefoną. b) Pranešti priešingai stočiai.
6	Abidvi stotys viena kitą girdi silpnai. Šaukiamieji signalai silpnai arba visai negirdėti.	a) Labai didelė linijos varža (ilga linija). b) Srovės atsišakojimas. c) Vienlaidinės linijos blogas žeminimas. d) Silpnos pasikalbėjimo rakto kontaktinės plunksnos. e) Surūdiję kontaktai.	a) Vartoti raktą: „Klausant paspausti, kalbant atleisti“. b) Patikrinti liniją ir nuogas vietas izoliuoti. c) Pagerinti žeminimą ir to pat iš priešingos stoties reikalauti. d) Pakeisti aparatą. e) Kontaktus nuvalyti.
7	Baterija per greit išsi-eikvoja.	Pirminė grandinė visą laiką sujungta.	Patikrinti pasikalbėjimo rakto plunksnas.
8	Sukant induktoriaus rankeną, mūsų skambalėlis skamba.	Induktoriaus šuntuojančioji plunksna visą laiką atsišliejus nuo kontakto.	Prilenkti šuntuojančią plunksną.
9	Mus negali priešinga stotis iššaukti.	Mūsų skambalėlis netvarkoj.	Prisukti skambalėlio dubenėlį.
10	Telefone girdėti garsus zvimbimas, visos kitos žymės tokios kaip 1 nr. Telefone girdėti garsus švilpimas, bet priešingos stoties kalba girdėti.	a) Nutrūkus linija. Nutrūkimo vieta juo toliau, juo didesnis zvimbimas. b) Perstipri baterijos srovė.	a) Pataisyti liniją. b) Sukresti mikrofono ragelį.

(Bus daugiau).

Vokiečiai ginkluoja kariaujančius Tolimuose Rytuose. Vokiečiai nepaliauna skundęsi visam pasauliui kokie yra nelaimingi, beginkliai... Kiek tuose jų aimanavimuose yra tiesos, galima spręsti iš jų artimiausių kaimynų spaudos, kuri yra gerai informuota apie tikrąją Vokietijos padėtį. Kiek vokiečiai „beginkliai“ galima spręsti ir iš čia dedamo Sovietų Rusijos spaudos pranešimo.

Maskvos spauda praneša, kad iš Hamburgo uosto tebesiunčiami ginklų transportai į Tolimuosius Rytus. Iš Liubeko per Stokholmą taip pat nusiųsta per 100 dėžių sprogtamosios medžiagos.

Hamburgo uoste dirba dvi darbininkų pamainos krovimui siunčiamų japonams ir kinams ginklų ir municijos.

Kai kurios vokiečių dirbtuvės esą jau pritaikintos ir gamina tik karo reikmenis. Lein fabrike pastatytos naujos karo reikmenims gaminti mašinos ir šiam darbui jau išmokinta ir didesnė kitą darbą dirbusių darbininkų dalis. Paskutinių metų iš Vokietijos išvežama daug salietros.

Čekoslovakijos ginklų fabrikai gamina ginklus Kinijai. Užsienio spauda praneša, kad Brno ginklų fabrikas gavo didelį ginklų užsakymą iš Kinijos. Šiomis dienomis į Kiniją išvežta daug tūkstančių šautuvų, 500 sunkiųjų kulkosvaidžių ir 800 rankinių kulkosvaidžių.

Mašina atstojanti 90.000 darbininkų.

Amerikoj vienoj didelėj medvilnės verpykloj yra viena milžiniška mašina, kuri tačiau aptarnaujama tik vienos darbininkės. Ši mašina per savaitę pagamina tiek verpalų, kiek prieš 150 metų per savaitę būtų galėję pagaminti vos 90.000 darbininkų.

Neužiantieji lėktuvai.

Dar 1890 m. prof. S. G. Langley mėgino sukonstruoti lėktuvą, varomą gazo jėga. Tokie bandymai vėliau buvo atlikti Cleveland'e. Kapitonas H. Ch. Richardson išstatė „Great Lakes Aircraft Korporation“ patalpose eilę tokių lėktuvų, kurie dabar bandomi. Motorai konstruoti žemo slėgimo garo turbinų principu ir jiems reikalingas tik mažas vandens kiekis. Šitie lėktuvai bus patogesni už dabartinius, nes jie neužia ir nekruva. Be to, jie suvartoja mažiau degamosios medžiagos ir todėl gaisrai gali rečiau atsitikti. Kadangi motoras suvartoja mažą vandens kiekį, tai lėktuvas nėra sunkiai užkraunamas ir tuo patogus ilgomis kelionėms.

Sovietų Rusijos ginkluotos jėgos. Nusiginklavimo konferencijoj pagaliau paskelbtos žinios ir apie Sovietų Rusijos ginkluotųjų jėgų stovį.

Pagal tuos duomenis, Sovietų Rusija dabar turi 504.303 karių sausumos kariuomenėj, 28.658 karių aviacijoj ir 29.939 karių jūrų karo laivyne.

Be to, pagal tuos pačius duomenis Sovietų Rusija dar turi 28.150 žmonių G. P. U. pasienio tarnyboj ir 17.240 G. P. U. žmonių vidaus tarnyboj. Iš viso G. P. U. tarnyboj yra 45.390 žmonių.

Karo lėktuvų Sovietų Rusija turi 750 (tiek pasakyta patiektose nusiginklavimo konferencijos žiniuose), 46 įvairių rūšių karo laivus su 129.124 tonomis ir 4 mokomuosius laivus.

1931 m. Sovietų Rusijos karo biudžetas siekė 1 milijardo 290 milijonų rusų rublių, arba 6 milijardus 450 milijonų litų.

Šarvuočio beieškant.

(Lakūnas pasakoja).

— Jei neminėti tai, kad man sugrižus iš frontinių skridimų beveik visuomet lėktuvas parsinešdavo po keliolika skylių nuo priešų kulku, tolimesnės oro kautynės ypatingais nuotikiais nepasižymėjo, — pradėjo pasakoti kapitonas.

Tuo metu mūsų kariuomenė kovėsi su lenkais, kurie buvo įsitvirtinę Vievio ir N. Švenčionių rajonuose. 1920 m. rudenį lenkams buvo pasisekę su laikyti ir paimti nelaisvėn mūsų šarvuotą traukinį, todėl mes lakūnai būdavom beveik kasdien siuntinėjami į lenkų okupuotas sritis jį surasti ir bombomis susprogdinti, kad lenkai pagrobtus mūsų pabūklus neatkreiptų į mus pačius. 1920 m. spalio mėn. 4 d., prisikrovę kuo daugiau bombų, minėtu tikslu išskridom į Varėnos stotį net penkiais lėktuvais. Deja, žygis liko be sėkmių. Traukinio surasti nė vienam mūsų lakūnui nepavyko. Išmėtę Varėnos stotyje ant lenkų galvų bombas, grįžome atgal. Vienas mūsų lėktuvas su dviem lakūnais lenkų buvo pašautas, turėjo priverstinai nusileisti ir pakliuvo nelaisvėn. Vėliau lakūnai iš nelaisvės pabėgo.

Ką mes nedarėm, kaip nesistengėm, visi šarvuočio ieškojimai likdavo be vaisių. Lenkai, matyt, atsidėję jį slėpė arba maskuodavo stotyse tarp kitų traukinių vagonų. Tik žymiai vėliau patyrėme, kad jie, apsaugojimui nuo budrių mūsų lakūnų akių, įkišdavo jį į Vilniaus tunelį. Štai dėl ko jis surasti mums taip nesisekė. Taip beieškant atėjo spalio mėn. 27 d. Uždavinys aiškus. Šį kartą nutariau, žūt būt, surasti paslaptinę šarvuočio slėpynę ir atakuoti ją visomis jėgomis. Prisipažinsiu, tas nesisekimas ne tik mane, bet ir kitus lakūnus jau buvo įpykinęs. Bet likimas lėmė kitoniškai. Prieš mano norą įvykiai nukrypo visai kiton pusėn.

Patekėjusi ankstybo rudens saulė užtiko mane dar lovoje. Ilgai negaišiuodamas nusiskubinau aerodroman. Žemė buvo apgaubęs skystas rūkas ir retkarčiais dvelkė smulkūs lietaus lašeliai. Nors oras skridimui buvo nepalankus, vis dėlto aerodrome jau sukosi lėktuvų propeleriai ir, kaip visuomet, lakstė sušilę mechanikai. Tokiame ore skristi buvo neįmanoma. Reikėjo arba visai atsisakyti nuo savo žygio, arba laukti kol rūkas išsisklaidys. Tai mane pradėjo pykinti. Mūsų džiaugsmui ilgai laukti neteko. Apie aštuntą valandą rūkai išsisklaidė ir linksmai nusišypsojo rudens saulė. Prisikrovę, kiek tilpo, šaunamos ir sprogstamos medžiagos, rūpestingai patikrinę kulkosvaidžių ir motoro veikimą ir tvirtai tikėdami savo laime, leidomės, nors ir į pavojingą, bet viliojanti žygį. Netrukus iš mūsų akių dingo Kauno bokštai ir akiratyje pasirodė gelstančios rudens pievos, miškai ir vienas po kito lėtai slinko kaimai ir miesteliai. Mano žvalgas atsidedęs studijavo žemėlapi, tikrindamas jį su natūra ir kartas nuo karto nurodinėjo skridimo kryptį.

Laimingai perskridome frontą. Laukuose bastėsi be tvarkos palaidi ir niekeno neprižiūrimi arkliai ir kiti naminiai gyvuliai. Tai vienur, tai kitur rūko sudegintų trobų likučiai su išsikišusiais kaminų griuvėsiais. Apkasų ir granatų išraustos duobės, išvartytos tvoros ir sviedinių aplaužyti medžiai sudarė klaikų karo vaizdą. Frontas buvo pasilikęs mūsų užpakalyje ir be didesnio pavojaus galėjome sekti visą aplinkumą. Praskridome keletą stočių. Geležinkelio rajonuose

atrodė visiškai ramu. Bet vos tik mums pasirodžius kokioje nors stotyje ar virš didesnio miestelio, tuoj būdavom atakuojami iš žemės lenkų rezervinių dalių. Tuo būdu visą laiką buvom priversti laikytis atitinkamų aukštumoj. Į ataką iš žemės atsilygindavome išmesdami į tokius punktus po keletą bombų. Ar toks bombardavimas pasiekdavo tikslą, sunku pasakyti, bet dažnai šaudymas iš apačios nutildavo ir matydavome apačioje mūsų bombų sukeltą paniką. Tuomet paleisdavom į darbą savo kulkosvaidžius.

Kadangi šio skridimo buvo tiesioginis tikslas surasti šarvuotį, tai į aplinkumą per daug dėmesio nekreipėm, bet sekėm tuos ruožus, kur tikėjomės jį pamatyti. Bet veltui. Jis nesirodė. Palikę Vievį ir N. Švenčionis, apmėtę visas įtartinas vietas bombomis ir nusiminę negalėdami atlikti uždavinio, grįžome namo. Rodos, kad šis mūsų žygis tuo turėjo ir baigtis. Bet staiga dar nepriskridus Nemenčino, tolumoje, nuo Maišiogalos pusės, pasirodė juodas taškas. Tai buvo lėktuvas, kuris kas sekundė artinosi prie mūsų. Sa-

Lėktuvas ruošiamas skristi.

vas ar priešų? Tiesą pasakius, susitikti priešų lėktuvą, ypatingai šioje vietoje, nesitikėjau ir neturėjau nė mažiausio noro stoti į atvirą kovą, ypač tuo atveju, jei pastarasis bus naikintojas. Atsarga gėdos nedaro, pagalvojau ir daviau žvalgui ženklą pasiruošti puolimui, o blogesniu atveju — gynimuisi. Padariau posūkį ir nudaviau, kad rengiuosi bėgti, bet, iš tikrųjų, norėjau trumpesniu laiku paimti didesnę aukštį, kad sutrukdyčiau, jei tai būtų priešas, staigų ir tiesioginį puolimą. Nepažįstamasis į mano manevrą tuoj reaguavo ir pakeitė savo lėktuvo kryptį, lyg norėdamas atkirsti mums kelią pabėgti. Nors dar negalėjome ženklų išžiūrėti, tačiau neabejojome, kad ten priešas. Mes susidūrėme su priešų lėktuvu, kuris rengėsi mus persekioti. Turėdamas galvoje, kad atsidūrusiam tokioj padėty pasirinkimas mažas — kovoti arba bėgti, nutariau pasirinkti pirmąjį. Kadangi ar šiaip, ar taip kautynės jau buvo neišvengiamos, nelaukdamas priešų puolimo, rengiausi pats pradėti. Dabar atstumas tiek sumažėjo, kad mes aiškiai galėjome kiti kitus stebėti. Ne be džiaugsmo konstatavau, kad priešų lėktuvas buvo ne naikintojas (kas mane pirma gąsdi-

no), bet paprastas lenkų žvalgybos aparatas. Be abejonės tuomet jis, kaip ir mūsų, tiko kautynėms. Mat, tuomet ne tik mes, bet ir lenkai visais atžvilgiais moderniškų kautynėms tinkamų naikintuvų neturėjo. Todėl turimus, kaip mes, taip ir jie, išnaudodavo žvalgybai, bomboms mėtyti ir, esant reikalui, kautynėms. Žodžiu, mūsų jėgos buvo beveik lygios.

Delsti negalėjau nė valandėlės. Kiekvienas pražiopsotas akimirksnis galėjo brangiai mums kaštuoti. Visą laiką nuduodamas bėgančiu, darau staigų posūkį, atsiduriu prieš užpakalyje ir iš viršaus paleidžiu pirmąją seriją... Nelaukdamas tokio manevro priešas sumišo ir kol susivokė kas daryti, atsidūriau po jo uodega, sudarydamas progą žvalgui paleisti į darbą savuosius kulkosvaidžius. Prapliupo antroji se-

Lakūnas iš oro šaudė į taikinį.

Virš. Timuko foto.

rija... Mes išsiskyrėme. Pradėjome imti kas sau aukštį ir rengtis antrajai atakai arba gynimuisi, žiūrint, kuris užims patogesnę poziciją. Dabar priešas buvo labiau atsargesnis. Susitvarkęs po pirmojo netikėtumo, matyt, rengėsi mums revanšuoti. Prasidėjo tolimi (išeiną iš šaudymo distancijos) ratai ir sukiojimas vieno apie kitą. Artėjau... Nei vienam, nei kitam nevyksta šaudyti pikiuojant. Paleidžiam dar po seriją, bet kaip ir pirma — be vaisių. Darau vingį ir staigiai lėktuvą suku į šoną, lyg norėdamas išeiti iš kautynių. Priešas persekioja. Manevrą kartoju priešingon pusėn ir atsiduriu virš prieš lėktuvo. Dabar mano padėtis daug geresnė ir stengiuosi ją išnaudoti. Išnaudodamas saulę ir debesis, pradėdau pikiuoti ir išleidžiu vieną po kitos kelias šovinių serijas. Vos spėjus susilyginti, žvalgas, išnaudodamas padėtį, spaudžia savuosius kulkosvaidžius. Šį kartą, matyt, mūsų ugnis buvo taiklesnė. Prieš lėktuvą pakrypo ir kurį laiką nevaldomas pradėjo kristi žemyn. Aš to tik ir laukiau. Neleisdamas išlyginti (jei, bendrai, dar išlyginti buvo galima), atakavau kol priešas pasiekė žemę ir susitrenkęs apsisuvožė.

Vadinasi, numušėm. Apsisukiau dar porą ratų virš sudužusio lėktuvo. Jokių gyvybės ženklų nebuvo matyti... Sudužę griaučiai buvo pakibę krūmuose ir po savim palaidoję lėktuvo igulą. Kas veikti? Pradėjau imti aukštį ir pasukau namon. Bet motoras, pirma neperpuikiausiai veikęs, dabar pradėjo visai spragsėti. Matyt, ir jam buvo kliuvę nuo prieš ugnies. Gal būt šiaip taip partrauks iki namų, — pagalvojau ir smarkiau paspaudžiau... Motoras pradėjo dar labiau šaudyti. Akimirksniais mažėjo propelerio apsisukimų skaičius ir nuskrigus dar keletą kilometrų, propeleris visai sustoja... Kas daryti? Iš vienos pusės miškas, iš antros grioviai su krūmokšniais. Kur leisti? O leisti kur nors juk reikėjo. Visa laimė, kad turėjome dar šokių tokių aukštį. Lėktuvą kas sekundė planiruodamas artinosi prie žemės. Niekad dar žemė nebuvo taip nemaloni, kaip tuomet. Galėdamas, rodos, aš būčiau ją atstūmęs keletą kilometrų žemyn, bet veltui. Esame dar beveik ant miško... Nužiūrėjau pamiškėje mažutę aikštelę. Pratrauks paskutinius likusius medžius — išgelbėti, užkliūsime — kaip Dievas duos, — pagalvojau ir įtempęs visas jėgas, akis išmeigęs į mažą pageltusią pievelę, laviravau vairsais. Aplinkui ruduo, vėjas ritino pageltusius, nuo medžių nutrauktus lapus, ir mirti dar taip nesinorėjo... Bet tokioms mintims nebuvo laiko. Tai truko tik vieną akimirksnį. Lėktuvą su stovinčiu propeleriu pračiuožė pro pačias likusių medžių viršūnes ir mes, nors nepergeriausiai, bet laimingai nusileidome aikštelėje. Buvome išgelbėti.

Iššokom žemėn ir stvėrėmės tikrinti motorą. Viena mintis tevargino galvą — sugedimas didelis ar mažas. Pavyks savo jėgomis sutvarkyti ir pakilti, ar reikės, lėktuvą uždegus, nešintis per miškus, kad nepakliūtumėm į lenkų nelaisvę. Buvome prieš pusėje ir frontas skyrė mus nuo namų. Kiekvienu momentu galėjome pakliūti į lenkų rankas.

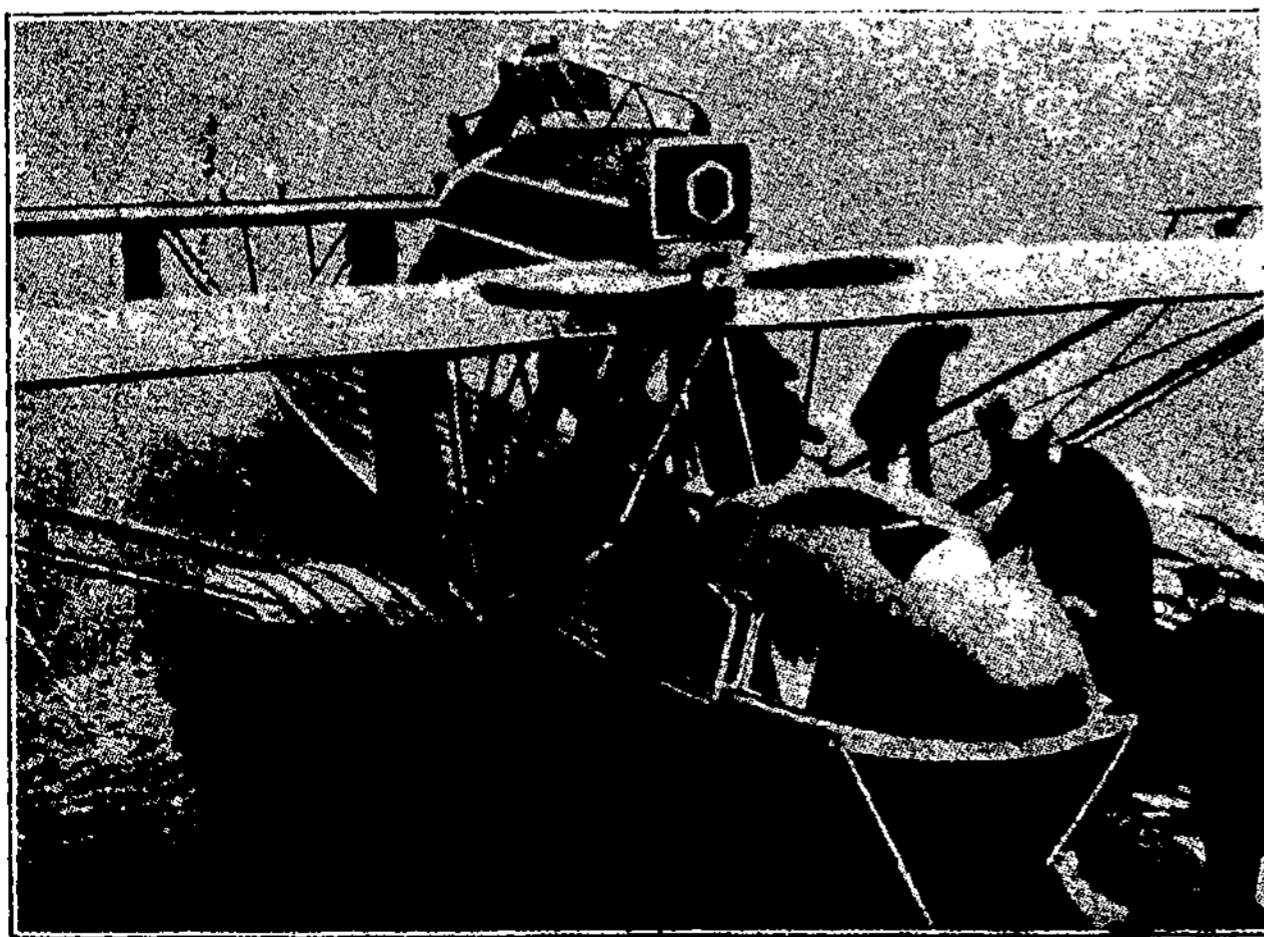
Tuo tarpu prie mudviejų nedrąsiai prisiartinę dvi mergaitės. — Kur esame, kaip vadinaš šį vietą? — buvo pirmieji mūsų klausimai. Mergaičių būta lietuvių ir jos išgirdusios mus lietuviškai šnekant pradrasėjo ir mums nuoširdžiai paaiškinę, kad randamės netoli Melkių kaimo. Vadinaš, tarp Nemenčino ir Maišiogalos. Be to, jos pranešė, kad gretimam kaime, už 3—4 kilometrų, yra visas lenkų štabas. Tuo būdu negalėjome nė minutės gaišti. Iš naujo stvėrėmės tikrinti atskiras motoro dalis. Pasirodo, motoras nebuvo kliudytas prieš kulkų, kaip iš karto tikėjomės, bet buvo trūkęs benzino į karbiuratorių paduodamasai vamzdelis, o nepaduodant benzino apie pakilimą, tuo labiau skridimą, negalima buvo ir svajoti. Dingę paskutinė viltis. Motoro sutvarkymas esamose aplinkybėse buvo neįmanomas. Beliko pasirinkti antroji išeitis, tai yra uždegti lėktuvą ir, kol nevelu, bėgti į artimiausią lenkų neužimtą vietą — Musnikus. Stovėjau nuleidęs rankas ir galvojau — nejaugi jau nėra, be šios paskutinės, jokios išeities. Tuo tarpu žvalgas, atidaręs atsarginio bakelio kranelį, benzinu šlakstė lėktuvo sparnus. Viskas buvo paruošta. Beliko tik įbrėžti degtuką... Pradėjom krapštytis po kišenes, norėdami surasti degtukų dėželę. Jau buvau beužbraukias, kaip staiga žvalgas sušuko: „Palauk!“ Jis laikė rankose izoliacijos kaspino rutuliuką. Švystelėjo vilties kibirkštėlė. Griebėmės paskutinio mėginimo. Mūsų laimei, prakiurimas nebuvo didelis. Apvynioję kiaurą vamzdelio vietą stebuklingai užsilikusiu kišenėje rastu izoliacijos

kaspinu, pamėginom užvesti motorą. Pavyko. Mūsų džiaugsmui nebuvo galo. Izoliacija puikiai laikėsi ir nepraleido nė lašelio benzino. Motoras dirbo tvarkingiausiai. Mergaitės, visą laiką tyliai stovėjusios ir sekusios mūsų darbą, nudžiugo nemažiau už mus ir dabar pradėjo raginti greičiau kilti, išpėdamos, kad lenkai kiekvienu momentu gali užklupti. Tiesą pasakius, mūsų raginti nė nereikėjo. Patys supratom valandos svarbumą ir sušokę į lėktuvą nuruliavom į aikštės galą, iš kur turėjome kilti. Žvalgas iššoko iš sėdynės, kad padėtų apsukti lėktuvą. Tuo momentu iš pamiškės pasirodė raitų lenkų būrelis, kurie pilnu šuoliu lėkė mūsų pusėn. Mus teskyrė vos 60—70 metrų kelio tarpas. Matydami, kad mūsų lėktuvas jau dirba ir šiaip ar taip jį sulaikyti nepasiseks, paleido į mus keletą salvių. Kulkos prazvimbė pro mūsų ausis rekošetudamos ir plačiai išardamos žemę. Mano žvalgas garsiai nusikeikė. Man keiktis nebuvo laiko. Paleidau gaza. Širdis pradėjo dažniau mušti... Dar pora sekundžių, ir mes buvome ore. Tik dabar pajutau karštį kairėje rankoje virš alkūnės. Pažvelgiau. Pro kombinzoną sunkėsi raudonai tamsus kraujo klanelis. Buvau sužeistas. Menkniekis, — pagalvojau, — dėl tokios žaizdos parskrisiu. Lenkai, nulipę nuo arklių, be perstojimo atakavo mus savo šautuvų ugnimi. Bet dabar jų kulkos buvo mums beveik nebepavojingos.

Kaip norėjau juos iš viršaus pavaišinti kulkosvaidžių ugnimi, bet žaizda rankoje kliudė. Pasirodo, kad jos būta ne taip jau menkos. Juo toliau, tuo labiau jutau skausmą petyje, ir tai trukdė man tinkamai valdyti lėktuvą. Bijojau, kad per daug nenutekėtų kraujo ir neapalpčiau. Aprišti taip pat negalėjau. Bet, matyt, likimo buvo lemta iš šio žygio grįžti. Laimingai perskridome frontą ir nusileidom savo aerodrome. Subėgę draugai pradėjo stebėtis, koku būdu mes išlikome gyvi. Jie pradėjo skaityti skyles, kulku pramuštas lėktuvo liemenyje ir sparnuos. Jų buvo ne kelios, bet keliolika. Sunku pasakyti, iš kur jos atsirado: nuo oro kautynių ar atakos žemėje...

Po tų žodžių kapitonas nutilo ir lengvai atsiduso. Atsiduso ir klausytojai. Kadangi buvo jau vėlus laikas, svečiai, padėkoję vaišingam ir maloniam šeimininkui, išsiskirstė.

Barbro.

Inž. Dornijės skraidantis laivas.

Apkasai senovėje.

Šių dienų kare, kada viešpatauja parako šaunamasai ginklas, apkasai turi didžiausios reikšmės. Jie vartojami nuo gana seniai. Mūsų sentėviai karuose su kryževiais irgi kartais pasinaudodavo apkasais.

Reikia atsiminti XIII—XIV š. kariavimo būdą. Kariuomenės būdavo koncentruojamos vienon vieton. Kova eidavo nedideliame lauke. Kryževiai turėdavo sunkiai šarvuotus raitininkus, kurių staigų puolimą nelengva būdavo išlaikyti lengvai šarvuotiems lietuviams. Gal būti ši aplinkybė privertė senovės prūsus ir žemaičius pasinaudoti apkasais.

Apie 1257 m. kryževių mistras Sangershausen iš Klaipėdos pilies traukė Nėrijos kopomis dar nepavergtos prūsų provincijos Sambijos plėsti. Siauriausioje kopų vietoje kryževiai rado užpiltus pylimus, kuriuos prasiardę įpuolė į Sambiją ir ėmė plėsti. Sambiai iš karto nusigando, bet jų kunigaikštis, greitomis surinkęs kariuomenę, pataisė suardytus kopose pylimus ir už jų pasislėpęs laukė grįžtančių vokiečių.

Prisiplėšę grobio, grįžta kopomis kryževiai į Klaipėdą. Netikėtai pamato sutaisytus ir aptvertus pylimus ir už jų kautynėms pasirengusius sambius. Krūptelėjo kryževiai. Iš šonų jūra, užpakalyje — prieš kraštą, o priešaky — keršyti už teriones pasirengęs priešas. Neliko kito kelio, kaip laužtis per pylimus. Prasiardėjo smarki kova. Prsidengę pylimo, sambiai sėkmingai kovė kryževius. Po ilgos kovos tik saujelė ricierių su mistru priešaky prasimušė pro sambius ir parbėgo į Klaipėdą.

Antrojo prūsų sukilimo metu, 1264 m., natangų vadas Mantis, įpuolęs, nuteriojo vokiečių kolonizuotą Kulmiją. Grįžtantį su grobio ir belaisviais jį pėvijo kryževiai. Mančio įsakymu, natangai apsikasė pylimu ir, juo prsidengę, laimingai atmušė vokiečių puolimus. Tik karštos mistro kalbos uždegti kryževiai pagaliau išmušė natangus iš apkasų. Natangai ėmė bėgti, o kryževiai, juos bevydami, pasklido. Tai pastebėjęs Mantis, davė ženklą saviškiams pulti išsiskirsčiusius vokiečius ir kovą laimėjo. Žuvo beveik visa kryževių kariuomenė drauge su didž. mistru.

Matyt, lietuviai karo stovyklas prieš krašte įtvirtindavo. Apie Vytenį rašoma, kad 1311 m. kariaudamas Prūsiose, ties kažkoku Voplaukiu jis sustojo vienoje „lūžtoje į abazą ir apsitaškavo“^{*)} t. y., apsitvėrė.

Kartą 1284 m., grįžtančius iš padauguvio žemaičius, pasivijo kalavininkai. Žemaičiai, nenorėję grobio pamesti, pasitraukę į mišką ir greitomis užsibarikadavę medžiais. Ricieriai, kurie geriausiai galėjo kautis tik raiti, priversti buvo nultipti nuo arklių ir pėsti pulti žemaičius. Kovos galas aiškiai nežinomas.

Iš visų šitų faktų matyti, kad apkasų idėja Lietuvoje sena. Nuostabu tik, kad nuo Gedimino laikų neteko rasti istorijoje žinių apie panašius lauko įtvirtinimus. Gal lietuviai nuo jų atsisakė todėl, kad ėmė daugiau reikšmės teikti manevravimui prieš kautynes ir jų metu, o gal dėl to, kad ėmė plačiau vartoti šarvus.

*K. Sidera.

^{*)} S. Daukantas, „Lietuvos istorija“, I t. 466 pslp.

Kiekvienas karys skaito „K A R Y S“!

Iš sakalų istorijos.

Kiekviena valstybė stengiasi išlaikyti savo nepriklausomybę. Tą nepriklausomybę išlaikyti galima tik per kovą. Ne tik ginklo kova garantuoja valstybės nepriklausomybę, bet taip pat ir kultūros. Todėl ir stengiamasi tvirtinti tautoje kultūrinę jėgą.

Pirmas kultūrinis kovos tobulinimo įrankis yra jaunuolis. Todėl visos tautos daugiausia dėmesio kreipia į jaunimą. Tik gerai auklėjamas jaunimas garantuoja tautai nepriklausomybę. Iš lėto skiepijamos idėjos giliau išsaknyja širdyje, negu momentu įgauti išpūdžiai.

Jeigu viena tauta pavergia kitą tautą, tai pavergėja didžiausią dėmesį kreipia į pavergtosios tautos kultūrinį gyvenimą. Visi didieji despotai stengėsi užgniaužti pavergtosios tautos kultūrą.

Tokia kultūros kova savo nepriklausomybei kelia skynę čekų tauta. Vyriausia josios jėga, paslėpta fizinio lavinimosi organizacijoje, yra „sakalai“. Toji sporto organizacija tautos išsivadavimo istorijoje suvaidino svarbų vaidmenį. Tie tautos pionieriai slepiasi jaunimo energijoje.

Panašių jaunimo organizacijų, kaip čekų „sakalai“, yra ir kitose slavų tautose. Bet ryškiausia savo praeitį turi čekai. Čekų tautos jaunimo organizacija „sakalai“ visų tautų jaunimą pralenkė. Jie didžia tėvynės meilę, tobulu kūno grūdinimu ir vieningumu tą pagarbą įgijo.

Taip tvirtos ir vertingos organizacijos čekuose įkūrėjas yra didis tautos laisvės kovotojas dr. Miroslavas Tyrša. Jis yra ne vien sakalų įkūrėjas, bet ir tautos veteranas. Kartu ir kitoms tautoms pavyzdys. Jis didžiu savo paprastumu, nuoširdumu ir net magišku suorganizavo beveik visą čekų jaunimą.

Sakalai pradėjo viešai veikti 1862 metais. 1871 m. pasirodė pirmasis jų laikraštis „Sokol“, kurio redaktoriumi buvo dr. M. Tyrša. Pirmame „Sokol'o“ numery buvo įdėtas ugningas d-ro M. Tyršo šaukimas į sakalus „Brattia druhove!“, kuris uždegė čekų jaunuomenės širdis prie vieningos tėvynės meilės ir energijos ugdymo. Šis šaukimas į sakalus yra lyg evangelija, nurodanti jaunimo organizacijos pareigas tautai. Dr. M. Tyrša ligi mirties pasiaukojęs dirbo besiorganizuojančiai čekų visuomenei ir jaunimui, ir savo galingu žodžiu tvirtino jų dvasią. Nors jo kūnas buvo apibertas smiltimis 1909 metais, bet jo dvasia čekų tautoje gyva bus ilgus amžius.

Čekų sakalai tapo, lyg ir iš prigimties, drausmingi ir kitas kitam nepamainomi draugai.

Kada Čekoslovakiją valdė Austrių — Vengrų imperatoriai, tai sakalai nebuvo politinė organizacija. Jie vien tik lavino kūną ir ugdė sveiką dvasią. Jų sielas jungė doros auklėjimas, moralė ir kilnūs idealai. O tą viską vainikavo gili tėvynės meilė. Visą sakalų gyvenimą lydėjo sportas ir žaidimai. To viso pamėgimas ugdė jaunuomenėje linksną būdą ir atsparią energiją.

Griežta tvarka ir sutartinumu sakalai kaip tik ir buvo stipriai šarvuoti. Gyvi žaidimai, įtemptas

sportas, punktualus darbas, kaip tik ir stiprino jų valią. Kada tik jų tauta pareikalauna, jie tą savo plieninę valią tinkamai sunaudoja.

Čekai yra pamilę žaidimus ne tik dabar, bet ir senovėje tuo jie buvo apdovanoti. Tai liudija Nestoro ir Kosmo metraščiai. Jie žaidimus rengdavę panašius į graikų olimpiadas.

Šiais laikais sakalų gimnastika yra išsiplatinusi ir visur vartojama. Jeigu sakalai rengia savo tautos šventę, tai visų tautų sporto mylėtojai važiuoja pasigrožėti ritmingais jų judesiais.

Visą laiką sakalai ugdė savy drąsą, ištvermingumą, idealizmą, tėvynės meilę ir p. Kada prisiartinę čekų tautos atvadavimo valanda, tai sakalai pirmieji stojo į ugnies verpetą, nešdami majestotinę savo vėliavą su parašu „Na zdar!“ (Aukštyn!). Ir tikrai jie su aukštyn pakilusia dvasia nusikratė savo engėjų.

Sakalai ir šiandien gyvi ir brendina savo jaunąsias jėgas, garantuodami savo tautai nepriklausomybę.

Pas mus tokiais sakalais yra skautai. Jie taip pat turi su jais bendrą tikslą. Ir skautų yra šventa pareiga ugdyti savy brolišką kitiems meilę, tėvynės meilę ir savo kūno miklumą. Nors skautai ne tiek sportuoja, kaip sakalai, bet dorovinį jausmą ir dvasios tobulumą stato nežemiau, kaip ir sakalai. Jie ugdo savo jaunatvišką energiją tik tam, kad tauta jaustų garantuotą nepriklausomybę. **J. Daugys.**

Stud. ats. karininkų steigiamasis susirinkimas. Vasario 28 d. I universiteto rūmuose buvo studentų atsargos karininkų steigiamasis susirinkimas. Dalyvavo per 80 studentų atsargos ir keli tikrosios tarnybos karininkų. Susirinkimą atidarė stud. ats. j. leit. Prialgauskas. Sekretoriauti pakviesta stud. ats. j. leit. Mileška.

Atidarydamas susirinkimą, Prialgauskas pabrėžė, kad jam jau prieš keletą mėnesių kilusi mintis įsteigti stud. atsarg. karininkų organizaciją. Tam tikslui iniciatorių grupė ėmėsi darbo ir jų nuomonė susilaukusi pritarimo iš aukštų kariuomenės viršininkų. Buvę pasitarta su karo mokyklos vadovybe, kuri ir prižadėjusi stud. atsargos karininkams visokeriopos paramos.

Pirmininkas pažymėjo, kad esamoji atsargos karininkų sąjunga nepatenkina jų, nes studentai ats. karininkai ir toliau mąno plėsti kariškas žinias. Be to, jie turi ir savų visai skirtingų reikalų akademiname gyvenime.

Paskiau buvo perskaitytas istatų projektas. Organizacija turės būti nepartiška ir nepolitiška. Jos tikslas jungti studentus karininkus į drausmingą, solidarią organizaciją, supažindinti su karininkų judėjimu, plėsti kariškas žinias, ugdyti Vilniaus vadavimo idėją ir rūpintis savo moraline ir materialine padėtimi.

Po to buvo diskusijos. Galutinai nutarta steigti korporaciją ir iš 5 žmonių išrinkta komisija istatams paruošti.

Raseiniai.

Vasario 25 d. Raseinių skautus aplankė sktn. Palčiauskas. 16 val. dalyvavo gimnazijos skautų štabo posėdy, o 18 val. draugovių sueigoj. Be to, laikė pašnekesį žemės ūkio mokykloje mokiniams ir gimnazijoje pradžios mokyklų mokytojams.

Atsisveikindamas skautininkas pažadėjo, jog mus netrukus aplankys vyr. sktn. pulk. Šarauškas ir bus įsteigta Raseiniuose tunto vietininkija.

S t. V i l b e n a s.

Skautai ugniagesiai veikia.

Alytaus gimnazijos skautų ugniagesių komanda pradėjo smarkiai dirbti. Sueigos būna kiekvieną sekmadienį per kurias nagrinėjami ugniagesiams žinotini dalykai. Atėjus šiltesnėms dienoms bus viskas atliekama praktikoje. Kol kas viskuo naudojamos miesto ugniagesių komandos, bet netrukus žadama įsigyti ir savo.

J. Dz.

Iš I-mos Kauno skautų vyčių dr- vės darbų. Dar neseniai, t. y., 1931 m. gruodžio mėn., Kauno skautai vyčiai šventė savo „perversmo—skilimo“ iškilmes. Tuomet atsiskyrė nuo I-mos Kauno skautų vyčių draugovės Petro Vileišio skautų vyčių būrelis ir sudarė savo aukštesniosios technikos mokyklos ribose antrąją Kauno skautų vyčių draugovę. Tai įvyko ne dėl nesugyvenimo, nes skautai vyčiai visą savo gyvavimo laiką broliškai gyveno ir vienybėj dirbo, bet dėl jau padaugėjusio draugovėj narių skaičiaus. Didžiulis vienoj draugovėj narių skaičius trukdo sistematingą skautystės darbą.

Kovo 6 d. I-ji Kauno skautų vyčių draugovė šventė savo trijų metų sukaktį. 17 val., dalyvaujant draugijos nariams ir svečiams, Kauno Dr. Kudirkos mokyklos salėj buvo iškilminga sueiga. Susikaupimo minute pagerbti mirusieji draugovės broliai ir perskaityti draugovės įsakymai. Draugovės vadas vyr. skilt. Butauskas pranešė apie draugovės paskutiniųjų metų veikimą. Dabar draugovėj veikia du skautų vyčių būreliai: pirmas — Dr. J. Basanavičiaus ir antras — Dr. V. Kudirkos. Be to, šiandien įsteigta dar skautų skiltis. Po jo kalbos sekė draugovės sveikinimai. Baigiant iškilmingą sueigos dalį, nusiųsta gar- iu skautišku valio skautų Šefui — Respublikos Prezidentui ir kitiems daug pasidaravusiems skautų tarpe asmenims širdin- giausi linkėjimai ir pagiedota draugovės tradicinė.

Sueiga baigta linksmaja programos dalimi.

P. Sidas.

Supažindina su Tolimaisiais Rytai. Vasario mėn. 28 d. Telšių V. V. V. v. gimnazijos salėj vyresnių klasių gimnazistams p. Augustaitis, paskutiniu metu važinėjęs Kinijoje ir Japono- niijoje, laikė paskaitą: „Dabartinis kinų — japonų karas“.

Prelegentas vaizdžiai papasakojo apie tų šalių kariuome- nę, karo priemones ir apie pačius karo veiksmus. Paskaitos metu epidiaskopu buvo rodomos įvairios tų šalių nuotraukos, vaizduojančios gamtą, gyventojus ir net keletą nuotraukų ma- tème iš pačių kariuomenės žygių.

P. Augustaitis jau ir seniau (vasario 15 d. ir gruodžio mėn.) laikė panašių paskaitų apie tų kraštų gamtą, žmones ir jų papročius. Po paskaitų parodė japoniškų skiečių, papuo- šalų ir statulėlių.

Šilelis.

Ką Tauragės skautai veikia. Kovo mėn. 4 d. Tauragės aukšt. komerc. mokykloje buvo tunto sueiga. Ši sueiga buvo iškilmingesnė.

Per šią tunto sueigą davė įžodį 2 vyr. skautės, 8 skautės, 4 jūros skautai ir 26 paukštytės ir vilkiukai.

Sklt. St. Sebastijonas papasakojo Lietuvos skautų globėjo Šv. Kazimiero gyvenimą.

Po visų kalbų skautai gražiai suvaidino. Į sueigą atsi- lankė ir svečių. Jūros skautai jau išgijo vėliavą ir rengiasi dirbti valtis. Be to, skautai kiekvieną ketvirtadienį mokosi dainų.

Lašelis.

Zarasai. Kovo mėn. 4 d. Zarasų skautai iškilmingai pami- nėjo savo Patrono Švento Kazimiero šventę.

16 val. uniformuoti skautai susirikiavo mokyklos salėje priešaky savo vėliavos, prie kurios davė įžodį 10 skautų.

Po to buvo iškilmingas posėdis. Paskutinį žodį tarė tary- bos adjutantas P. Šolys, linkėdamas skautams būti tikrais tė- vynės mylėtojais ir kad skautai pirmieji įžengtų į Vilnių ir nuo savo vėliavos nurištų juodą kaspiną, kurie reiškia ne mirusio kokio nors žmogaus gedulą, bet netekimas savo širdies — sostinės Vilniaus.

Po kalbų prasidėjo vakaras — koncertas.

Publikos atsilankė nemaža. Iškilminge dalyvavo apie 100 skautų, iš kurių keletas buvo iš pradžios mokyklos.

Būsimas karas.

Utena. Kovo 4 d. Utenos tuntas sušaukė gimnazijos sa- lėje iškilmingą sueigą.

Utenos skautus, jų Globėjo šventės proga, sveikino gim- nazijos direktorius, apskrities viršininkas ir t. t.

Po to, vilkiukai suvaidino trumpą komedijėlę. Vėliau bu- vo padeklamuota keletas patriotiškų ir linksimų eilėraščių, pa- dainuota dainelių ir t. t.

J. Žilėnas.

Kariškas paruošimas Utenoje. Šiais mokslo metais Ute- nos gimnazijoje kariškas paruošimas yra ypač gyvas. Gaila tik, kad kariškas paruošimas būna vyresnėse klasėse, o žemes- niųjų klasių mokiniai negauna jo paragauti.

Tenka pabrėžti, kad kariškojo paruošimo pamokos moks- leiviams yra vienos geriausių ir kuo stropiausiai lankomos.

J. Žilėnas.

Tikslo siekiant! (T. T. Jėz. gim. „Oro sporto“ grupė). Va- sario mėn. 28 d. L. Šliužinsko vedami nuėjom į aerodromą. Iš- vezė mums lėktuvą L. V. G. c. VI. ir pradėjo mūsų lektorius ltn. Adomavičius apie jį aiškinti.

Grupė išrinko sau garbės narius: gerb. kun. t. rektorių — J. Kipą, poniją B. Daugniene ir pulk. leit. Karosą. Iš grupės na-

rių energingai ir sąmoningai darbą dirba Tallat-Kelpša. Ne- trukus bus gauti planerio braižiniai ir prasidės statyba, o po to skraidymai — pats didžiausias malonumas.

Prop. Važiuklė.

Alytaus gimnazija. Žiema. Šalta. Bet alytiškiai neužsidarė šiltuose kambariuose ir netrina pečiais krosnies plytų. Kas nesportuoja, tas trotuarus šlifuoja. Bet svarbiausia, šiais me- tais neužmiršti mūsų vargdienėliai — paukšteliai. P. mok. V. Brazdžiaus iniciatyva padaryta tiems mūsų silpniesiems drau- gamis lenta, ant kurios kas rytą beriama grūdėliai ir trupinė- liai: Trupinėlius neša visi, kas tik myli sparnuočius. Ir vos tik paberiami grūdėliai ar trupinėliai, jie pradeda būreliais leistis iš sustingusių pušių ir dalintis atneštomis dovanėlėmis.

Alytaus gimnazijos įrengta paukšteliams lesinti lenta (vieta).

Dabar p. mok. Brazdžius ragina mokinius dirbti inkilėlius. Ruošiamas „Paukščių šventė“. Visi, kurie bus padirbę bent po vieną inkilėlį, dalyvaus eisenoje su inkilėliais per miestelį. Paskiau inkilėliai bus iškilmingai įkelti į medelius. Ši šventė numatoma prieš pat Velykas arba tuojuo po Velykų, kad par- lėkė iš tolimųjų šalelių mūsų vasaros svečiai jau rastų sau namelius. Dabar inkilėlių jau yra padaryta keli tuzinai.

J. Dzūkaitis.

Vilkaviškis. Yra savaitėje viena diena, kurios mes, moks- leiviai, labai laukiam. Ir neveltui: visuomet ji būna žavinga, nes tos dienos programoje yra kariškas paruošimas. Penktą pamoką renkamės klasėje arba lauke, (žiūrint kur būrininkas praneša), ir tada jokio mokinio nėra, kuris skųstųsi, kad jam blogas ūpas. Kariškas paruošimas — puikus vaistas.

Taigi šią savaitę irgi taip įvyko. Oras pasitaikė gana ma- lonus, nors ir buvo kiek šaltoka, bet visi išsirikiavę ėjom „pa- braidžioti“ po sniegą.

Buvo sudaryta dvi priešingos grupės. Viena — priešinin- kai, kita — mes. Karininkas aiškino „vadams“ puolimo planą ir uždavinį.

Po pamokos karininkas nurodė klaidas, kurių reikia vengti. Traukėme namo su dainomis.

Baugus — Tinavičius.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Klaipėdos ir Kretingos komendanto sukaktis.

Siomis dienomis sukako 5 metai, kai pulk. Liormanas paskirtas Klaipėdos krašto ir Kretingos apskrities komendantu.

Turint galvoj įvairias vokiečių daromas pinkles, kiekvienam aišku, kad šios pareigos nėra lengvos ir yra gana atsakingos. Todėl ir gerb. pulkininkui ne kartą teko savo didžia energija, stipria valia ir pasiryžimu atlikti ir gana sunkius darbus. Jo taktas ir mokėjimas tokias sunkias pareigas eiti patraukė gyventojų simpatijas ir yra jų mylimas. Taip pat neretai jį matydavome dalyvaujant ir visuomeniniame Klaipėdos krašto gyvenime. Apskritai, per tuos metus jis sugebėjo gerai pažinti ir suprasti vietos reikalus ir gražiai susigyventi su vietos gyventojais.

Todėl linkime gerb. pulkininkui ilgiausių metų dirbti ir toliau sėkmingai savo atsakingas pareigas eiti.

P. Jurgaitis.

1 p. D. L. K. Gedimino pulkas.

Puskarininkų klubas. Kliubo pirmininko kpt. Lapinsko dėka kasdien vis labiau gražėja pusk. klubas. Paskutinėmis dienomis mūsų klubas dar liko turtingesnis, t. y., nupirktas gražus ir geras bufetas, kuris kaštuoja per 400 litų, spinta laikraščių ir knygoms per 200 litų; sienas papuošė 9 brangūs paveikslai tų asmenų, kurie vadovavo 1 pėst. pulkui. Būtent, išgyta šių asmenų paveikslai: 1) a. a. karininko Juozapavičiaus, 2) gen. leit. V. Ramanausko, 3) gen. štabo gen. leit. K. Ladygos, 4) gen. štabo pulk. V. Skorupskio, 5) pulk. leit. J. Skorulio, 6) pulk. leit. A. Paškovičiaus, 7) pulk. V. Šaudžio, 8) pulk. P. Dundulio ir 9) gen. štab. pulk. Gerulaičio. Dabar pulkui vadovauja pulk. Reklaitis.

Atsarginiai. Kovo mėn. 2 d., padirbėję ir daug ko išmokę, paliko jaunesnius ginklo draugus. Vasario mėn. 28 d. pulko vadas, atsisveikindamas su atsarginiais, pasakė gan gražią, ilgą ir turiningą kalbą, padėkodamas už tarnybą ir linkėdamas daug gero namuose. Tuo pačiu metu klausinėjo skundų, kurių niekas nepareišė. Dauguma atsarginių, parvykę, pasižadėjo stoti į šaulių eiles ir išsirašyti „Kari“. Tą pačią dieną nusipelnusiems viršiloms ir puskarininkiams pulko vadas įteikė D. L. K. Gedimino ordino medalius.

San. pusk. M. Grinius.

4 artilerijos pulkas .

D. L. K. Gedimino ordino medaliai pulke gauti vasario mėn. pabaigoje. Vasario mėn. 29 d. viso pulko karių akyvaizdoje karių klube pats pulko vadas medalius įteikė kiekvienam paspausdamas ranką ir trumpai pabrėžė tos kuklios dovanos reikšmę.

Į atsargą. Kovo mėn. 2 d. vakare ir 3 d. rytą išvyko iš pulko paleistieji į atsargą kareiviai. Prieš išvykstant vasario mėn. 2 d. karių klube pulko vadas klausinėjo skundų ir atsisveikino. Skundų niekas nepareišė. Toliau linkėjo laimingo tolimesnio gyvenimo ir ragino, grįžus į namus, nenutraukti ryšių su kariuomene ir stoti į šaulių eiles. Skatino tapti pavyzdiniais piliečiais, kaip kad kariuomenėje buvo gerais kariais. Elgtis ir toliau tvarkingai ir būti pavyzdžiu kitiems, parodant, jog kariuomenėje ne vien kariškų dalykų buvo mokomi, bet ir visuomeniškų. Kad įgytos kariuomenėje įvairios kariško ir ekonomiško gyvenimo žinios nenuveiktų veltui, prašė jas panaudoti ūkių kultūrinimui, o kariškas, kiek leis aplinkybės, panaudoti šauliams parengti.

Į stotį palydėjo karininkai ir puskarininkiai.

Benas Jablonskis.

7 pėst. Ž. K. Butageidžio pulkas.

Draugus išlydėjęs. Kovo mėn. 2 d. išvyko iš pulko paleisti į atsargą mūsų draugai. Paskutinioji jų savaitė kareivinėse praėjo nejučiomis. Buvo atliekami šaudymai bei kiti pratimai. Vasario mėn. 29 d. buvo didieji manevrai, kuriuose dalyvavo beveik visas pulkas. Manevrai truko iki 15 val. Paaikėjo, kad kariškas apmokymas gerai suvoktas: reikalui esant, sugebėsime narsiai ir sėkmingai tėvynę ginti.

Išvažiavimo dieną keištai atrodė kareivinių rajonas. Buvo pilna „civiliojų“, kurie vis dėlto karių požymių turėjo: vienas šautuvą nešėsi, kitas kuprinę. Iki piet viskas aprimo, visi galutinai atsiskaitė ir atsisveikino su draugais.

Važiuojantiems į atsargą buvo išdalintos knygutės „Ūkininko skaitymai“.

14 val. visi atsarginiai buvo išrikiuoti kareivinių kieme. Atėjęs pulko vadas atsisveikino, palinkėjo geriausios kloties ir padėkojo už tarnybą. Garsus „tėvynės labui“ suskambėjo ore.

Paskutinį kartą komanda „dešinėn“, „gretas dvejink“, ir pulko orkestrui griežiant linksmą maršą, išžygiavo jie į stotį. Tenka pabrėžti, kad tarp šios laidos karių buvo ir Klaipėdos krašto jaunuolių. Gyvenimas kariuomenėje teigiamai paveikė juos. Jie susiprato, lietuvių dvasia atgijo jų širdyse, ir namo jie išvažiavo tikrais Lietuvos sūnumis. Žadėjo lietuviškai kalbėti ir savo artimus paveikti.

Kinas. Kovo mėn. 4 d. mūsų pulko kareiviams buvo vėl duota proga apsilankyti kine. Buvo demonstruojama žinoma filmas: „Douaumont“. Nepaprastai realiai buvo atvaizduota vokiečių — prancūzų kova ties Verdenu.

Filmos turiniui geriau suprasti, švietimo vadovas plačiai paaikškino Verdenu kovų reikšmę ir jų eigą.

Gyvenimas pulke. Kareiviams įrengta didelė skaitykla, biblioteka, kur galima gauti įvairių knygų pasiskaityti. Be to, pulke įrengtas didelis radio aparatas.

Bet svetima muzika ne visi kareiviai pasitenkina. Yra mūsų pulke daug mėgėjų, kurie moka griežti, moka linksminti. Daug iš jų net savo instrumentus atsivežė. Atliekamu laiku, ypač šeštadienių vakarais, susirenka jie ir sudaro savotišką orkestrą. Jie griežia, kiti šoka. Nė vieno nėra nusiminusi! Sekmadienis praeina nejučiomis. Atsidėję skaito savo bičiulį „Kari“. Kai jis yra visai išstudijuotas, rašomi laišukai, vėl griežiama, dainuojama, einama pasivaikščioti ir t. t. Sportininkai sportuoja ir ledą raižo.

J. K.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Vasario 25 d. vyteniečiams teko matyti idomią ir gražią iš mūsų kariuomenės gyvenimo ir manevrų filmą. Nors pulko kine ir šiaip jau yra demonstruojamos parinktos ir tinkamos kino filmos, bet ši paskutinė filmas ypatingai kiekvienam patiko. Ir iš tikrųjų, žiūrėdamas į tokią filmą ir matydamas taip gražiai ir tvarkingai žygiuojančius mūsų karius, jauti kažin kokią džiaugsmą ir pasitenkinimą, o kiti net ir save matė šioj filmoj. Be to, buvo matyti įvairių paminklų pašventinimai ir iškilmės. Taip pat įvairių ginklų, pav., tankų, šarvuotų traukinių ir automobilių.

Ši kino filmas pulko kariams buvo demonstruojama nemo-kamai, tad teko visiems pulko kariams pamatyti.

Vasario 26 d. paleidžiamų į atsargą kareivių pulko vadas klausinėjo skundų ir po apklausinėjimo skundų iškilmingai (prieš visą pulką) prisėdė prie krūtininių apdovanotiems viršiloms ir puskarininkiams Gedimino ordino medalius.

Įteikęs medalius, pulko vadas padėkojo už gerą tarnybą ir palinkėjo ir toliau uoliai dirbti tėvynės gerovei.

Vytenietis.

Pulko veteranas išvyko. Šiomet išvyko iš pulko vado padėjėjas pulk. ltn. Kazilevičius, kuris vyteniečiams buvo brangus ne tik kaip geras viršininkas, geras žmogus, bet ir daug nusipelnęs šiam pulkui. Pulk. ltn. Kazilevičius yra vienas iš tų pašventėlių 1919 m. beorganizuojant Lietuvos vasaros rytuose (bolševikų užimtoje daly) partizanus, iš kurių vėliau susidarė Joniškėlio batalionas, o vėliau 9 p. L. K. Vytenio pulkas. Gerb. pulkininkui teko sunkus ir slaptas organizacinis partizanų darbas dirbti ir vėliau dalyvauti visose pulko kautynėse su įvairiais priešais. Čia, prie progos, reikia priminti, kad p. pulkininko žmona, ponja Kazilevičienė, taip pat nemaža prisidėjo savo darbu organizuojant minėtus partizanus. Todėl ir ponja Kazilevičienė nebe svetimas žmogus pulko veteranų tarpe. Reikia tiesą pasakyti, kad tokių ponijų, kaip ponja Kazilevičienė, kurios yra prisidėjusios prie nepriklausomybės karų — turime labai mažą.

Vyteniečiai iškilmingai p. p. Kazilevičius išleido. Karininkų ramovėje buvo suruošta atsisveikinimo vakarienė, kurios metu pasakyta keletas kalbų su linkėjimais ir įteikta atminimui p. pulkininkui ir ponjai dovanos. Vasario 24 d. p. pulk. Kazilevičiui išvykstant iš pulko, keliolika karininkų, su pulko vadu priešaky, susirinko Marijampolės geležinkelio stoty palydėti.

Vinča pulke. Vasario 27 d. pulko rūmų salėje mūsų garsus boksininkas Vinča boksavosi su J. Voldemaru, kuris prieš Vinčą buvo visai silpnas. Be bokso, J. Voldemaras parodė savo

stiprią jėgą — kumštini akmenį suskaldydamas, pakeldamas ant savo pečių tris vyrus ir t. t. Įdomiausia kareiviams atrodė, kai stipruoliui buvo uždėtos ant krūtinės durys, ant jų sulipo 15 griežikų ir sugrojo maršą. Čia tai, iš tikrųjų, „fokusas“.

Kareivių prisirinko pilnutėlė salė, nes kiekvienas norėjo pamatyti mūsų garsų p. Vinčą. Vtn.

P. L. P. Karo Mokykla.

Paskaitos. Laikas nuo laiko karo mokyklos lektoriai laiko kariūnams paskaitas, kurioms turinys imamas iš kariuomenės ideologijos arba iš kariuomenės gyvenimo. Itin įdomią paskaitą laikė kovo mėn. 5 d. gen. št. pulk. Tallat-Kelpša: „Kariuomenės papročių ir tradicijų reikšmė kariuomenės gyvenime“. Prelegentas pažymėjo daugumos papročių kilmę, atskyrė geruosius papročius nuo blogųjų, kurių apskiai buvę rusų prieškarinė armijoje, ir kariūnus, kaip būsimuosius karininkus, skatino pasekti tik geraisiais papročiais, kurie teigiamos įtakos turi atskiram kariui, kariuomenei ir net visai tautai.

Rekolekcijos. Kovo mėn. 2, 3 ir 4 d. karo mokyklos batalionas turėjo rekolekcijas. Išklaušę nuotaikai pritaikytų konferencijų, kariūnai ir kariūnai aspirantai atliko išpažintį. Rekolekcijose dalyvavo keletas Kauno įgulos karo kapelionų. Ig.

Transporto rinktinė.

Vasario 29 d. transporto rinktinės kareiviai buvo vedami apžiūrėti 100 metų periodinės spaudos parodą Kaune. Kareiviams teko pamatyti daugybę visokių laikraščių, žurnalų, pradedant nuo gotiškoms raidėms spausdintų lietuviškų laikraščių Prūsijoje iki dabartinių lotinų raidėmis Nepriklausomoje Lietuvoje ir kitur. Kareiviai susitiko ir su savo laikraščiu „Kariu“. Jo numeriais buvo pilnas stalas apkrautas. Susipažinom koks jis buvo nepriklausomybės atgavimo metu ir nuo kada tapo toks, kaip dabar yra.

Kovo 4 d. buvom nuvykę į gamtos — zoologijos muziejų. Pirmučiausia apžiūrėjom zoologijos skyrių, pradedant paukščių peizažais, kur sudėti didžiausieji grobuonys ir patys nekalčiausieji maži paukšteliai, kaip kolibrai. Toliau įvairius jūroj bei žemės paviršių gyvenančius gyvūnus. Vėliau apžiūrėjom mineralogijos ir geologijos skyrius, kur yra įvairūs sluoksniai bei sugulimai ir kiti gamtos padariniai. B. J.

Karo policijos mokykla.

Atsarginių ekskursija. Vasario mėn. 29 d. paleidžiami į atsargą aplankė zoologijos muziejų, miesto muziejų, Čiurlionies galeriją ir Kauno pilį. Vakare 18 val. mokyklos viršininkas pasakė jiems gražų atsisveikinimo žodį, padėkojo už uoliai tarnybą ir linkėjo ir pilietiškame gyvenime nenutolti nuo drausmės ir vienybės ir nuolat budėti krašto laisvės sargyboje. Po to jiems buvo dalinamos „Pažangos“ b-vės skirtos knygtės „Ūkininko skaitymai“.

Paskaitos. Per vasario mėn. buvo trys paskaitos: 1) Arklių auginimas — laikė agr. p. Gudavičius, 2) Pluoštiniai augalai — agr. Gudjurgis, 3) „Bitininkystė“ — agr. Prušinskis. Šiomis paskaitomis kareiviai labai domėjosi ir, kiek teko pastebėti, daugelis svarbesnius nurodymus žymėjosi — užsirašinėjo.

Teko nugirsti, kad iki pavasario tokių paskaitų dar bus keletas.

Vilniaus pasai. Visi mokyklos kareiviai įsigijo Vilniaus vadavimo pasus. Ženklių laikoma mokyklos krautuvėje. Kiekvienas būtinos tarnybos kareivis kiekvieną mėnesį perka ženkluką už 10 ct. Likitinių puskarininkių dauguma perka kiekvieną mėnesį net už keletą litų ženklukų. Kiti net pasižadėjo kiekvieną mėnesį po tiek mokėti. Puikus pavyzdys.

Mokyklos krautuvė. Neseniai įsisteigusi mokyklos krautuvė išaugo į didoką krautuvę. Šiandien krautuvėje yra įvairiausių maisto produktų ir šiaip prekių, kurios parduodamos daug pigesne kaina negu kitur.

J. p. Z. Grltis.

Karo veterinarijos puskar. ir arklių kaust. mokykla.

Vasario mėn. 27 d. karo veterinarijos valdybos arklių kaustymo mokyklos XV-os laidos kalvams baigėsi mokymo laikas. Minėtoji mokykloje buvo prikomandiruoti 26 kalviai. Tą dieną komisija iš pirmininko veter. gyd. mjr. Užupio, narių veter. gyd. leit. Buivido ir mokyklos vedėjo veter. gyd. mjr. Mašanausko tikrino įgytas arklių kaustymo srity žinias. Gauta šių išdavų: 3 kalviai geriausiai baigė mokyklos kursą, 6 — gerai ir likusieji patenkinamai. Pirmieji trys geriausiai baigę buvo apdovanoti laikrodžiais. Pirmą laikrodį (sidabrinį) laimėjo aviacijos parko eil. Grigartas Aleksas. Antrą — (nikelinį) 1 pėst. pulko eil. Petrulėvičius Zenonas ir trečią — (juoda) 9 pėst. pulko eil. Rotšildas Gaušelis.

Vasario 28 d. mokyklų vedėjas veter. gyd. mjr. Mašanauskas įteikė baigimo pažymėjimus ir laimėtas dovanas. Be to, apibūdino minėtų kursų reikšę gyvulių sveikatai ir valstybės gerovei.

Kalviai, padėkoję už suteiktas žinias bei dovanas, išvažinėjo kiekvienas į savo dalį.

Kita laida susirinks gegužės pradžioje. Ta proga pasinaudami Žemės ūkio Rūmai ruošia civiliams kalvams 2 mėn. kursus. Jau kovo mėnesio 1 d. pradėjo rinktis civiliai kalviai į minėtą mokyklą. Buvo numatyta 30 kursų klausytojų, bet kol kas susirinko tik 16. Manoma šiomis dienomis susirinks ir daugiau.

San. vyr. puskar. J. T-kys.

Ūkiškos paskaitos.

Kaip anais metais, taip ir šiais, kariuomenės dalyse yra specialus paskaitų ciklas žemės ūkio reikalais. Paskaitas laiko žemės ūkio rūmų atstovai agronomai.

Ryšių b-no kariams tokių paskaitų jau surengta trobesių statybos, daržovių reikalais ir t. t. Dar bus eilė paskaitų apie gyvulių auginimą, naminių paukščių užlaikymą, trąšas ir t. t.

Visa tai labai naudinga, ypač kariams ūkininkams. Jei jie ir nepasilieka sau visų praktiškų patarimų atminty, vis dėlto jie gauna bent gyvą paskatinimą ateity žemės ūkio reikalais domėtis. J-tis.

Gaisrų fronte. II.20 d. Jonavos mieste Vytauto Didžiojo kuopos ugniagesiai drauge su civiliais ugniagesiais dirbo 2 val. 10 min. pavojingame visam miestui gaisre. 3 val. 20 min. užsidegė Mačiulienės namai Senojoje gatvėje, 109 nr., mediniame, apgyventame darbininkų kvartale. Visą laiką buvo jaučiama vandens stoka. Savanorių motopompa negalėjo privažiuoti prie užversto ledais Nerio. Dirbo rankiniai siurbliai. Tik vėliau kilnojamas Fladerio motoras tiekė vandenį iš upės. Namai sudegė, kiti kaimynų namai, kurie jau buvo pradėję degti, išgelbėti. Kuopos kirvininkai išgelbėjo iš degančių namų gan daug baldų. Gaisro gesinimo darbams vadovavo Jonavos miesto brandmajoras ir kuopos k-dos v-kas lt. Meškauskas.

Kauno mieste įgulos brandinsp. buvo šaukiamas į gaisrus: II.22 d. 3 val. — Laisvės al. ir Trakų g-vės kertėje, III.1 d. 23 val. 50 min. — Valančiaus g., III.2 d. 13 val. 30 min. — Daukšos g. 21 nr., čia degė „Unomo“ guminių apsiaustų fabrikas.

Kariuomenės ugniagesiai gesina užsidegusias kareivines.

Pajaujo foto.

Tą pat dieną 20 val. 15 min. įgulos brandinspektorius gavo pranešimą apie prasidėjusį gaisrą „Dianos“ kojinių fabrike Šančiuose (pačiame „fabrikyne“, kur pr. rudenį jau siautė baisus gaisras). Į gaisrą buvo išaukta visos 5 Šančių įgulos dalių komandos. Paskui brandinspektorius per įgulos budėtoją iššaukė dar 2 komandas: aviacijos ir 5 pėst. pulko. Iš civilių komandų atvyko: miesto savivaldybės, 2 savanorių ir geležinkelių komandos. Degė didelis 2 aukštų mūrinis trobesys, kuriame buvo „Dianos“ fabriko žaliavos ir gatavų prekių sandėliai ir dirbtuvės dalis. Nuo didelio karščio pradėjo rūkti ir

net liepsnoti kitas didelis vieno aukšto mūrinis trobesys. Gresė pavojus ir pačioms „Dianos“ dirbtuvėms: sienoj buvo skylių nuo transmisijų diržų ar ašių.

2 ir 5 pėst. pulko, o taip pat ryšių bataliono ugniagesiai vandens kibirais apsaugojo didelį vieno aukšto korpusą nuo užsidegimo. Po to ryšininkai su savo vadu leit. Slyvausku pakeitė pozicijas ir buvo perkelti į dirbtuvių stogą sustabdyti ugnies plėtimąsi. 2 pėst. pulko ugn. k-dos v-ko padėjėjas virš. Stanaitis organizavo daiktų gelbėjimą iš degančių sandėlių. Jo atidžios priežiūros ir šalto proto dėka gelbėjimas praėjo laimingai. Gan daug daiktų išnešta, bet iš gelbėtojų karių ir civilių ugniagesių niekas nenukentėjo. Dirbti teko liepsnoj, iš lubų leikiančios žarijos, lentgaliai ir pan. gresė žmonių akims.

Pionieriai ir 3 art. pulko ugniagesiai, o vėliau ir atvykę aviacijos ugniagesiai, iš dalies buvo sunaudoti gaisro vietas apsaugai, paskui buvo atšaukti į rezervą prie fabriko vyriaus. vartų. Mieste liko ugniagesių rūmuose tik 1 automobilis ir 3 ugniagesiai — profesionalai. Taigi aviacijos ir pionierių bataliono ugniagesiai budėjo ir laukė iššaukimo į kitą, galintį kilti mieste ar priemiesty, gaisrą. Ryšiai su miesto savivaldybės komanda per fabriko telefoną palaikė visą laiką 3 art. pulko ugniagesių grandis. Auto rinktinės automobiliai irgi budėjo prie vartų.

Vandens buvo maža, daug padėjo geležinkelių garvežiai ir cisternos — vagonai, iš kurių buvo motoru varomas vanduo nuo vyr. vartų į gaisro vietą. Gaisro gesinimo darbui vadovavo miesto vicebrandmajoras ats. ltn. Paulauskas. Buvo ir naujas brandmajoras ats. mjr. Šimkus. Į gaisro vietą buvo atvykęs Vidaus Reikalų Ministerijos gen. sekretorius pulk. Štencelis, kuris domėjosi gesinimo darbų eiga ir ugniagesių darbuote.

Kai gaisras buvo lokalizuotas (apie 22 val.), 4 įgulės komandos buvo paleistos. Iš likusių 3 komandų vienai — būtent, 2 pėst. pulko komandai, teko dirbti fabrikyne iki 24 val. Komanda atliko nemalonų darbą — galutiną gaisro likvidaciją. Šis darbas reikalingas ištvermės. Geriau darbuotis gaisro pradžioje. Bet kariai — ugniagesiai visus darbus — tiek malonius, kitų matomus, tiek nemalonus, nešvarius atlieka vienodai, stropiai ir uoliai.

Gaisro metu ypač pasižymėjo leit. Slyvauskas ir virš. Stanaitis, o taip pat visos komandos, kurios dirbo gaisre. Tą dieną civiliai ugniagesiai buvo gerokai pavargę (per parą 3 dideli gaisrai) ir karių pagalba buvo laiku duota.

III.3 d. 0 val. 45 min. Radviliškio mieste, Kojelių g. užsidegė pil. Špoko namai, 3 nr., su šiaudiniu stogu. Na, žinoma, stogas sudegė, gerokai nukentėjo ir pats namas, liko tik rentinys. Gaisrą gesino geležinkelių kuopos, miesto savanorių ir geležinkelių (mašinos ruožo) ugniagesių komandos. Dėl vandens stokos (šalta, užšala mašinos ir žarnos!) gesinimas sunkiai ėjo.

Nauji ugniagesių vada. 2 pėst. pulko k-dos v-kas ltn. Strikas Juozas perkeltas į vyr. štabą, k-dos v-ku paskirtas j. ltn. Mitalauskas Balys; 9 pėst. pulko k-dos v-ku paskirtas j. ltn. Gudynas Kazys, padėjėju j. ltn. Gudaitis Juozas; 4 art. pulko I grupės k-dos v-ku paskirtas j. ltn. Juškaitis Jonas, jo padėjėju virš. Saukaitis Albinas.

Padėka buv. k-dos viršininkui. Įsak. 2 p. D. L. K. Algirdo pulkui Nr. 54 š. m. vasario 22 d. paskelbta: „Leitenantas Strikas, eidamas pulko ugniagesių komandos viršininko pareigas nuo 1929.XI.13 d. ligi 1932.II.1 d., pasižymėjo rūpestingu ugniagesių karių apmokymu, energingai vadovavo komandai gaisrų gesinime ir teikė pagalbą gyventojams potvynio metu. Už uolų ir pavyzdinę minėtų pareigų atlikimą tarnybos vardu reiškiau padėką. Pulkininkas Čaplikas, pulko vadas. Kapitonas Strimavičius, pulko adjutantas“.

Paminėjo V. Putvinskio mirties sukaktį. Jau sukako 3 metai, kai mirė Lietuvos Šaulių Sąjungos įkūrėjas Vladas Putvinskis. Kovo 5 d. buvo jo mirties sukakties minėjimas. 7 val. rytą Kauno įgulės bažnyčioj buvo pamaldos už a. a. Putvinskio vėlę. Pamaldų metu grojo šaulių dudų orkestras.

18 val. šaulių salėj Kaune buvo iškilmingas sukakties minėjimas. Šaulių sąjungos viršininkas plk. Kalmantas apibūdino charakteringesnius velionies gyvenimo bruožus. Centro vicepirmininkas Graurogkas paminėjo jo reikšmę Lietuvai. Po to, buvo pagroti keli dalykėliai. P. Babickas perskaitė savo poe-

mos „Atgijimas“ dalį, skirtą velionies garbei. Viskas buvo transliuojama per radio.

Centro valdybai baigus savo programą, toj pačioj salėj 19 val. minėjo velionies atminimą Vladio Putvinskio Kauno šaulių būrys. Buvo plačiai papasakota iš a. a. Vl. Putvinskio kilmės, kūdikystės, jaunatvės, tautiško susipratimo ir kt. gyvenimo.

„Trimito“ 10 nr. išleistas specialiai V. Putvinskiui atminti. Visas numeris skirtas tik jam. Iš 24 žurnalo puslankių 18 skirta tik Vl. Putvinskio atminimui. Įvairių autorių įdėta 12 straipsnių kalba apie jo šviesią ir garbingą asmenybę. Be to, įdėta daug paveikslų, liečiančių Vl. Putvinskio gyvenimą.

St.

Alytus. Šaulių rinktinės iniciatyva šiais metais, kiek teko girdėti, mano būtinai pradėti statyti paminklinius namus pirmojo žuvusio karininko Antano Juozapavičiaus vardu. Stambiausioji tai statybai auka, kuri lig šio laiko yra gauta, tai 1 pėst. pulko karininkų (2838 litų 61 ct. suma). Namai manoma statyti miesto centre, gautajame sklype. Namai, kiek teko girdėti, bus apie 4 aukštų. Šis sumanymas yra kilęs pereinamųjų metų pradžioje. Sumanymas gražus, remtinas ir būtinai turėtų būti įvykdytas. Kadangi statyba kaštuos nepigiai, ir toki paminkliniai namai pirmojo žuvusio karininko vardu statomi, tai čia prie šio darbo turi prisidėti visa Lietuva pagerbimui mūsų didvyrio. Šaulių ir savanorių kūrėjų alytiškių darbus turi paremti visi. Sekime 1 p. pulko karininkų pavyzdį. Garbė jiems, kad pirmi parodė toki pavyzdį. Namų statybos komitetan įeina: mjr. Ambraziejus, prof. A. Rukuiža, kapt. A. Petruškevičius ir 1 pėst. pulko atstovas. Komitetas dar nepilnas ir laikomas kaipo branduolys. Paminklinių karininko A. Juozapavičiaus namų fondo lėšos padėtos Alytaus ūkio banko skyriuje ein. s-toje Nr. 2127.

Savanorių kūrėjų s-gos Alytaus skyriaus rinkti pinigai, kurių yra apie 3000 lt., taip pat manoma perduoti šiam tikslui. Tokie paminkliniai namai bus naudojami kultūros tikslams.

Akmenis, visą medžiagą ir kai kurią darbą šauliai prižada nemokamai suvežti ir tam tikslui skirs nemažas sumas iš savo būrių kasų. Neatsilieka ir savanoriai kūrėjai, kurių didžiulė dauguma yra šauliai. Kviečiama ir plačioji visuomenė. Neatsilikis ir Alytaus miesto tėvai, nes šie namai, be savo tiesioginio tikslo, pagražins ir patį miestą. **Šaulys — savanoris kūrėjas.**

Kruopiai (Šiaulių apskr.). Naujai perrinkta būrio v-ba energingai stvėrėsi šauliško darbo. Per visai trumpą š. m. laiką buvo 2 visuot. susirinkimai, 7 vald. posėdžiai, 5 rikiuotės pamokos, surengtos 4 paskaitos, 2 paminėjimai. Šauliai kiekvieną sekmadienį uoliai lanko rikiuotės pamokas ir jas atlieka pakeltu ūpu. Būrys turi savo neblogą dudų orkestrą iš 8 žmonių, kuris visose šauliškose šventėse ir minėjimuose griežia. Dažnai rengiami vakarai bei gegužinės, į kurias atsilanko labai daug publikos, net iš tolimų apylinkių ir gretimų miestelių.

Korespondentas.

Tauragės šauliai dirba. Būrys turi savo gerą chorą, kuris gražiai padainuoja tautiškų dainų, net geriau už mokytojų seminarijos chorą. Chorui vadovauja gabus aukšt. komerc. mokyklos mokytojas šaulys Strolia.

Kovo 5 d. šaulių įkūrėjo a. a. Vl. Putvinskio mirties sukaktuvės, kaip ir kitos šventės, buvo iškilmingai minėtos. Šaulės nupynė gražų gyvų gėlių vainiką ir padėjo prie a. a. Vl. Putvinskio paminklo.

Be to, ir šaulės nuo šaulių neatsilieka. Jos rengia įvairias paskaitas ir t. t.

Tauragės visuomenė tokiu aktyviu šaulių veikimu yra patenkinta. Truputį pyksta, kad teatras, kuris pirmiau pasirodydavo, dabar kažin kodėl nebepasirodo. Gal dar pasirodys.

Kareivėlis.

Sudargas.

Atsarginiai jau grįžo, atlikę karo prievolę. Visi sako, kad kariuomenėj gera tarnauti, giria viršininkus ir kiekvienas mielu noru grįžtu atgal į kariuomenę, jei tik galima. Parvažiavę kariai daug kuo skiriasi nuo kitų. Visi parsivežė užrašus iš laikytų žemės ūkio paskaitų. Juos jie suvartos savo ūkius tobulinant. Visi žada išrašyti į šaulius. Daugelis turi kariuomenėj išigiję Vilniaus pasus ir įlipinę po kelis ženklelius. Kai kurie turi parsivežę po kelis „Kario“ numerius. Jie žada ir toliau išrašyti „Kari“. Parvažiavę atsarginiai nevaikščioja dyki, bet visi imasi darbo.

Tuganas Mirza.

Bobriškiai (Alytaus apskr.). Vietos šaulių būrys šiais metais rengiasi statyti šaulių namus karininko Matulaičio vardu, kuris žuvo eidamas pareigas su šauliais. Šaulių sumanymui pritaria ir žada padėti vietos ir iš dalies apylinkės ūkininkai. Namai bus prie pat Varėnos — Valkininkų plentų. Tai graži ir patogi vieta. Vietos Bobriškių ūkininkai norėtų, kad tuose garbinguose namuose būtų ir jų vaikučiams mokykla.

Ūkininkas.

Punia (Alytaus apskr.). Būtų pageidautina, kad vyriausybė atkreiptų dėmesį į kunig. Margio piliakalnį ir jį nusavintų, nes dabar ant pačio kalno riogso biaurios išvaizdos lūšnos. Nusavinus jį, vietos būrio šauliai galėtų, kiek jų lėšos ir jėgos leistų, bent aptvarkyti ir nors sustiprinti dabar griuvantį vienos pusės krantą. Taip pat reikėtų ir visiems buvusiems 6 p. p. karininkams ir kariams į tai atkreipti dėmesį, nes tai jų šefo piliakalnis, kuriame patys pasodino medelį. Kalnas iš vienos pusės jau slenka žemyn, o tam slinkimui padeda kai kurie ūkininkai ir vasarą piemenys.

Piliėtis—Svečias.

Jokėnai (Alytaus apskr.). Kovo mėn. 1 d. atvyko rinktinės vadas ir egzaminavo mūsų Akmenės būrio 13 šaulių naujokus, netarnavusius kariuomenėje. Daugelis iš mūsų gerai buvo pasiruošę ir tinkamai atsakinėjo. Mūsų būrio šaulius tarnavusius kariuomenėje nuo netarnavusių kariuomenėje sunku atskirti.

Šaulys Č.

Tauragnai. Tauragnų šaulių būrys, kuriantis Lietuvos valstybei, buvo parodęs nemaža gyvumo, bet paskutiniaisiais metais turėjo ilgą miegojimo atostogą. Šiais metais, kada būrio vadovybę daugumoje sudaro mokytojai, būrys atsistojo ant tvirtų kojų. Dabar kas sekmadienis yra rikiuotės pamokos, kurias šauliai su noru lanko. Be to, Tauragnų šaulių būrys yra pasiryžęs dar šiais metais įsigyti savo biblioteką.

St. D.

A. Panemunė. Vasario mėn. 28 d. pradž. mokykloje buvo 17 šaulių būrio visuotinis narių susirinkimas. Paaikškėjo, kad būrys nuo 1931 m. rugpiučio mėn. gerokai vispusiškai pasistūmėjo į priekį, kaip literatūros ir šauliško auklėjimosi atžvilgiu, taip ir finansiniu. P. Pranaitis laikė paskaitą apie mandagumą.

V. Dilka.

Smalininkai. Smalininkai yra nedidelis, bet gražus miestelis. Stovi visai ant Nemuno kranto.

Prijungus Klaipėdos kraštą prie Didž. Lietuvos, vietos lietuvių inteligentijos iniciatyva čia įsteigtas šaulių būrys. Sunkiausia buvo pradžia. Vietos vokiečiai visai stengėsi būriui pakenkti. Dabar būrys gana gerai gyvuoja, dažnai yra rikiuotės pratimai ir kariški užsiėmimai. Žiemą teoriškai mokomasi, o vasarą kas sekmadienis Eičių miške šauliai atlieka šaudymo pratimus. Dabar ir vietos gyventojų jaunimas suprato šaulių reikšmę ir stoja į jų eiles. Būrys turi įsigijęs vėliavą, sceną, biblioteką ir kt. Ateityje manoma įsigyti orkestras. Pereitų metų rinktinės manevruose būrys turėjo irgi ne paskutinę vietą. Šaukiami susirinkimai, ruošiami vakarai su vaidinimais ir taip toliau. Būrys visuomet iškilingai pamini tautiškas iškilmes, kur patriotinėmis apeigomis vietos visuomenėje žadina lietuviybės jausmus. Šauliai moka gražiai sugyventi su visuomene, todėl juos gerbia ir dalyvauja jų rengiamose pramogose.

T(uėanas) M(ir)za.

Alvitas (Vilkaviškio aps.). Alvito šaulių būrys veikia gerai. Dažnai šaukiami susirinkimai ir rengiamos pramogos. Neveiklūs, nelankantieji susirinkimų ir nedrausmingi šauliai prašalinami. Būrys turi įsigijęs gražią, brangią vėliavą ir biblioteką, kuria naudojasi ne tik šauliai, bet ir šiaip visuomenė. Pereitų metų rudenį pastatė savo namus, kurie bus tikras kultūros židinis visai apylinkei. Reikia paminėti, kad statybos darbą atliko patys šauliai be atlyginimo. Atliekamos kariško paruošimo pamokos, kuriose daugiausia dalyvauja netarnavusieji kariuomenėje.

Atsarg. puskarininkis.

Šlavančiai, Marijampolės apskr. Vasario mėn. 25 d., atvykus rinktinės vadui, sušauktas būrio susirinkimas. Šauliai dideliu susidomėjimu išklause paskaitos apie cheminį karą ir apsisaugojimą nuo cheminės agresijos. Buvo pamoka apie vokiečių ir čekų dujokaukių dalis, jų vartojimą ir kostuvų pakeitimą. Tikrintas kariškas pasirėngimas ir kt. Į susirinkimą neatvyko tik du šauliai.

Amalvė.

Želsva, Marijampolės apskr. Šauliai pradėjo energingai veikti. Vasario 27 d. rinktinės vadas lankė vietos šaulių būrį, kuris anksčiau buvo nebeveikiantis ir raštiškai paragintas vėl stojo į darbą.

Būrys kas savaitę turi kariško parengimo pamokas. Rinktinės vadas laikė kariško parengimo paskaitą — pamoką, atliko pratimus ir tikrino karišką pasirėngimą. Būrys gerokai paruoštas.

Laisvė.

Salaperaugis, Marijampolės apskr. Išsyk 2 kart padidėjo šaulių.

Vasario 28 d., vietos šaulių būriui pageidaujant, rinktinės vadas lankė jį, laikydamas paskaitą apie cheminį karą ir atliko su šauliais dujokaukių pratimus. Į būrį paskutinėmis savaitėmis išsyk išstojo kelios dešimtys šaulių—kandidatų (čia tik keli kilometr. iki administr. linijos). Vyrų grynai lietuviai. Pasigėrėtinai pasirėngimas. Susirinkime dar dalyvavo 54 svečiai.

Laisvė.

Žiemos sportas. Kovo mėn. 4 d. Kaune prasidėjo hockey rungtynės dėl pereinamosios taurės. Minėtą dieną buvo dvejų rungtynės. LFLS su nepaprastai dideliu rezultatu nugalėjo Jacht-klubą 11:1, LGSF lengvai laimėjo su KSK-Kultus 4:0. Kovo mėn. 6 d. buvo paskirtos finalinės rungtynės tarp LFLS — LGSF, bet vietoj jų buvo tik draugiškas susitikimas, kuris pasibaigė 3:2 LGSF naudai.

Lietuvos figūrinio čiuožimo pirmenybės A grupė laimėjo Zeikus ir B. gr. Ignatavičius. Moterų gr. laimėjo p-lė Paplauskaitė.

Futbolo sezonui artėjant. Per Sekmines, gegužės mėn. 15 ir 16 d., Kaune žais Čekoslovakijos futbolo S. K. Slovan komanda, kuri kauniečiams yra pažįstama „Moravskos Slavijos“ vardu. Tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva — Latvija bus Kaune birželio mėn. 29 d. Pabaltijo futbolo turnyras šiais metais bus Rygoje rugpiučio mėn. 28, 29 ir 30 d. Daugiau iš užsienio svečių laukiama iš Vienos, mūsų gen. konsului tarpininkaujant, Austrijos futbolo komandos, kuri netrukus važiuos rungtynėms į Švediją ir ta pačia proga susitikti su mūsų valst. komanda Kaune.

Iš pasaulin. sporto kronikos. Kovo mėn. pirmomis dienomis Berlyne buvo tarpvalstybinės bokso rungtynės tarp Vokietijos ir Prancūzijos prof. boksininkų, kurios pasibaigė dideliu Vokietijos laimėjimu 7 : 1. Kovo mėn. 14—20 d. Berlyne bus Europos hockey pirmenybės, kuriose dalyvaus Vokietija, Anglija, Prancūzija, Austrija, Švedija, Čekoslovakija ir Latvija. Anglijoje rungtynės dėl taurės tęsiamos toliau. Praėjusios savaitės rezultatai tokie: Arsenal — Huddersfield 1:0. Rungtynių žiūrėjo 67.000 žmonių. Newcastle United — Watford susitikimas prie 58.000 žiūrovų pasibaigė pirmosios naudai: 5 : 0. Trečios pažymėtos rungtynės buvo tarp Bury — Manchester City, kurios pasibaigė 3 : 4. Rungtynių žiūrėjo „vos“ 28.000 žiūrovų. Kovo 4 d. Paryžiuje Prancūzijos kariuomenės rinktinė nugalėjo tokią pat Anglijos rinktinę 2 : 0. Tarpvalstybinės hockey rungtynės tarp Anglijos ir Šveicarijos Londone pasibaigė 5 : 2 Anglijos naudai. Ispanijos futbolo meisteris F. C. Barcelona draugiškas rungtynes su Paryžiaus komanda Red Star Olimpik baigė lygiomis 1 : 1. Neseniai spaudos atstovų paklaustas buv. pasaul. bokso čempionas Tunney ar jis mano dar grįžti į ringą, pareiškė, kad jis su boksu galutinai atsisveikino ir liko tik jo mėgėjas pažiūrėti. Paklaustas, ką jis mano apie Dempsey, pasakė, kad Dempsey prieš Šarkį išsilaikytų (?), bet prieš Karnerą ir Šmelingą neturėtų šansų laimėti.

Organizuojama kita buv. didžiojo karo dalyvių federacija.

Kaip žinoma, buvusių didžiojo karo dalyvių, buvusių prieš vokiečius ir jų sąjungininkus, organizacijos jau seniai yra sudariusios tarptautinę federaciją „Fidac“. panašią federaciją dabar nutarė įsteigti ir vokiečių pusėje kariavę didžiojo karo dalyviai. Tuo tikslu Budapešte buvo suvažiavę „Stahlhelmo“, Austrių „Frontkämpferių“ ir Vengrų, Turku, Bulgarų buv. didžiojo karo dalyvių sąjungų atstovai. Sudarytoji federacija turės tikslų palaikyti vieningą nusistatymą bendruose politiniuose ir ekonominiuose reikaluose.

Savo priešui stato tvirtoves.

Taip atsitiko Prancūzijoje. Jau antri metai, kai prancūzai stiprina savo rytų sieną. Čia statomi moderniausiai ir stipriausi įtvirtinimai, kurie yra kreipiami prieš Vokietiją. Šiais įtvirtinimais vokiečiai yra labai susirūpinę, apie ką liudija pernai metais susekta šnipinėjimo afera.

Šiomis dienomis prancūzų spaudoje pasirodė tiesiog kurjoziška žinia apie tai, kaip vokiečių firmos paremia įtvirtinimų statybą. Pasirodė, kad kai kurioms medžiaginiai nepajėgioms prancūzų firmoms tarpininkaujant, savo pasiūlymus patiekė vokiečių firmos ir varžytynės laimėjo pasiūlymų pigumu.

Tuoju po sutarties pasirašymo, tos vokiečių firmos pradėjo gabenti į Prancūziją savo personalą, pradedant inžinieriais ir baigiant paprastais amatininkais.

Atrodo keista, tačiau ir taip pasitaiko.

Inžinerijos universalinis įrankis. Amerikos kariuomenėje bandomas naujas įrankis, kuriame sujungti gervė, kirvis, kastuvas ir žirkklės vielai piauoti. Naujo įrankio svoris truputį didesnis negu atskirai paimtų 4 įrankių svoris. Bandymai turi įrodyti naujo įrankio tinkamumą kariuomenės reikalams.

Kaip atostogaujamas grandinis Klėja kaimo jaunuomenę auklėjo.

Smilgių kaime kuomet darbas
Laukuos sumažėjo,
Viso kaimo jauni vyrai
Tingiai slankinėjo.
O kai vakaro sulaukė
Ėjo kits pas kita
Ir „naminę“ guodžiai maukė
Iki vėlaus ryto.
Būdavo — kortoti

Dar jų mėgiamas žaidimas
Ir jei ūpas visų geras —
Dar išsikolioti,
Gi jei pyktis ką nors ėmė —
Umai viskas keitėsi:
Draugas draugui veidan sėmė
Rankoves pasiraite.
Bet paskui per trumpą laiką
Viskas pakitėjo
Kai atostogon parvyko
Iš N. pulko Klėja.
Kaimo jaunuomenė Klėja
Vos-vos bepažino,
Nes seniau ir jis turėjo
Blogus įpratimus;
Nuo kitų neatsilikęs
Buvo apsileidęs,
Lygiai su visais išdykęs
Ir mieguistu veidu.
Gi dabar visai kitokia
Išvaizda įgavo:
Visą jį žvalumas puosė
Ko nieks nesapnavo.

Pajuokauja kur pritinka,
Kur ne — surimtėja.
Jis visiems dabar patinka
Tartum praturtėjo.
O be to, grandinio laipsnis
Žiba antpečiuose
(Nuolaidumą net pareiškė
Išdidį Antosė).
Kalba jis visur protingai —
Mandagiai iš lėto,
Kur tiek visko jis išmoko
Draugai nesupranta.
Jiems jis pavyzdį atstoja
Visko klausinėja
Jis viską mikliai sumoja
Ir atsakinėja.
Moko juos naudingo darbo
Ragina skaityti:
— Štai ir jūs be jokio vargo
Galit išrašyti

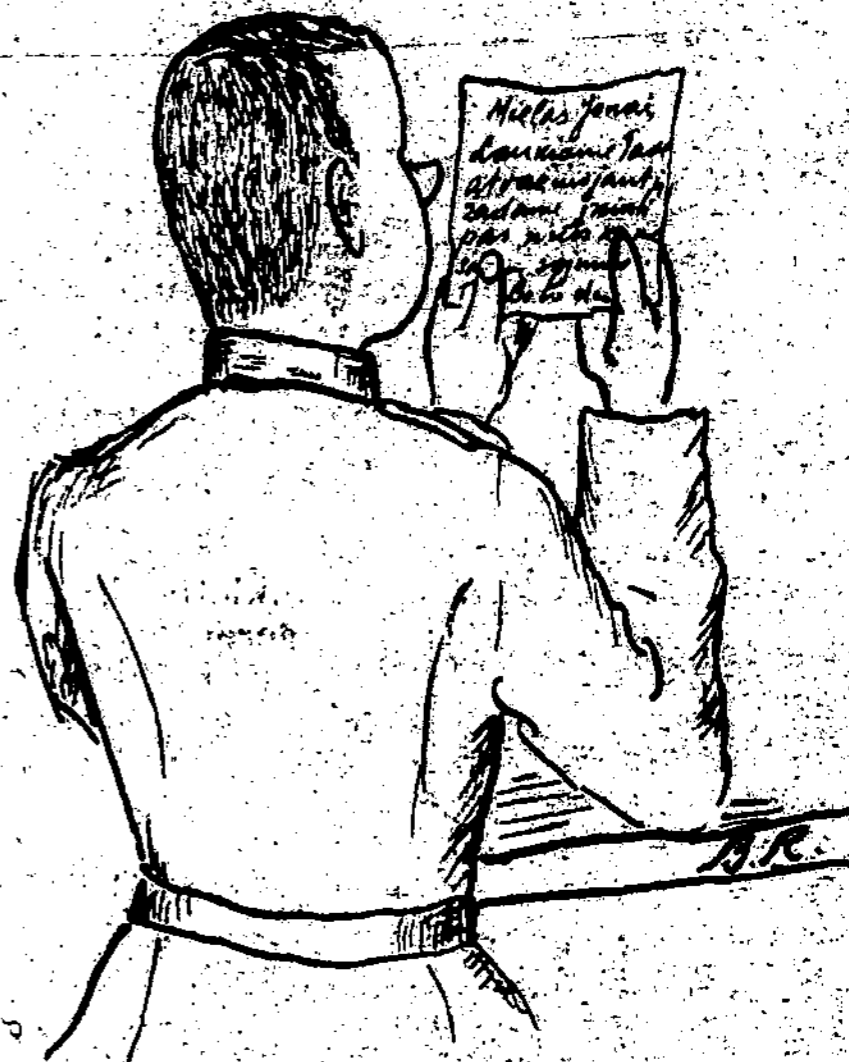

Koki laikraštį naudinga
Nors ir krizio metas.
Štai pasiūlymas, vyručiai,
Centus sukrapštykit,
Ir visi bendrom įėgomis
„Kari“ išrašykit —
Šitai taręs mūsų Klėja
„Kari“ jiems parodė.
O paskui jis vėl kalbėjo —
Kelią svieson rodė:
— Jūs visi skaityti mokat
Nėra abejonės,
Dargi net su klases, rodas,
Simuliūnų Jonas.

Daug žinių naudingų rasit
„Kari“ pasiskaitę
Patys jau tuomet suprasit
Kodėl aš paskeites...

Jiems dalykų įvairiausių
Jis pripasakojo
Visi jo atidžiai klausė
Vakarais troboje
Net kortoti jie nuprato,
Girtuokliavę liovės,
Apskritai, visi suprato
Kur ieškot gerovės...

Klėja pulke susilaukė
Linksmiančią žinią,
Kad prie laikraščių pritraukė
Net didžiausią minią.
Visas kaimas „Kari“ skaito,
Džiaugiasi senieji,
Kad jaunimas pasitaisė
Ir vis laukia Klėja.
Mat ten žada šaulių būri

Jam sugrįžus kurti
Dabar vado, mat, neturi —
Laukia Klėjos „burtų“

Benerumia.

Taip aiškina.

— Kazin dėl ko sargybiniui
draudžiama rūkyti? — naujokas
Glušnis klausia savo draugo.

— Tur būt, dėlto, — sako drau-
gas, — kad jį kas pamatęs rūkant
neprieitų tabokos paprašyti.

K-s

Plaukus kerpant.

— Jonai, kodėl tavo masinėle
taip labai peša? — eil. Baltrus
klausia savo draugo, jam plaukus
kerpančio.

— Bet vis tiek jina plaukų ne-
palieka. Kurių neįveikia nukirpti,
tai tuos išpeša, — ramina jį Jonas.

K-s

Puskarininkų valgykloj

Viršila: Tur būt, jau nauja
virėja?

Puskarin: O kodėl klausit?

Viršila: Pirma sriuboj rasda-
vom geltonus plaukus, o dabar
juodus.

Lenkijos ir Estijos šaulių bičiuliavimas.

Prieš trejetą mėnesių Lenkijos šaulių sąjungoj atliko stažą Estijos kaitseleit (šaulių) vyriausiojo štabo mokymo skyriaus pulk. ltn. August Balder.

Pulk. ltn. Balder lenkų šcelcų sąjungos svečiu buvo apie mėnesį, lankydamasis svarbesniuose centruose. Tarp kitko jis lankėsi Baltstogėj ir Gardine.

Lenkai svečią gerai užimponavo, visur ruošdami iškilmių iškilmes. Todėl dabar lenkai net džiaugiasi, kad tas, grįžęs į Estiją, ruošia skautams ir kaitseleit nariams paskaitas, garsindamas Lenkijos vardą.

Už gerus nuopelnus Lenkijos šaulių sąjunga pulk. ltn. Balderį priėmė į savo sąjungos karininkų tarpą.

Du nauji tankų tipai.

Vienas prancūzų dienraštis aprašė dviejų naujų tankų tipus, kurie įvesti Anglijos ir Amerikos kariuomenėse.

Amerikos karo vadovybė neperseniai užsakė septynius vidutinius „T 3“ Christie tipo tankus, iš kurių vienas jau gautas iš dirbtuvių praėjusiais metais. Šie tankai skiriasi nuo pirmųjų tuo, kad vikšrai uždėti ant ratų. Tuo būdu, permetimui tankų dalių iš vienos vietos į kitą, neberekės vartoti sunkiųjų automobilių jų pervežimui. Tuo būdu bus nemaža sutaupoma kaip medžiagos, taip ir tarnybos atžvilgiu. Tankas „T 3“ sveria apie 12 tonų ir gali ratais keliu važiuoti iki 40 klm. per valandą. Ant ratų uždėjus vikšrus galės nušliaužti 24 klm. per valandą. Ginkluotas 37 mm. patrankėle ir sunkioju kulkosvaidžiu. Be to, abu pabūklai įtaisyti ant bendro pastato ir turi taikymo įtaisą. Tuo būdu vienas žmogus gali aptarnauti kartu abu ginklus. Tanko elastingumo problema visai gerai išspręsta ir atitinkamai apsaugota municija ir tarnyba nuo sukrėtimų, o taip pat padidina ir pabūklų taiklumą.

Anglų tankas dar įdomesnis, ypač savo konstrukcijos atžvilgiu. Tai pirmas tanko tipas, kuris gali judėti žeme ir plaukti vandeniui. Pastatytas Wicker-Armstorg fabrike, pagal lengvo šarvuoto traktoriaus pavyzdį ir pritaikintais Carden-Lloyd tankėtės vikšrais. Šis tankas turi specialų vandeniui plaukti variklį ir vairą ir galės plaukti norima kryptimi.

Nusileidimas į vandenį ir išėjimas atliekamas labai lengvai ir vikriai. Tanko šarvai tik 9 mm. storio. Šis tankas amfibija sveria 2,5 tona. Labai paslankus ir judrus. Žeme greitis siekia iki 64 klm. per valandą, o vandeny — 6 klm. per valandą. Statumus iki 45 laipsnių pereina 9 klm. greitumu per valandą. Dabar šis tankas įvairiai tobulinamas ir bandomas.

Vokiečių aviacinis pasirengimas.

Nors Versalės sutartimi vokiečiams yra uždrausta laikyti karišką aviaciją, tačiau aviacijos organizavimo darbas smarkiai plinta vokiečių jaunuomenės tarpe ir gauna iš valdžios stiprią paramą.

Valdžia atsidėjusi kontroliuoja akademinių aviacijos grupių veikimą, reikalaujama kas mėnesis pristatyti: 1) pranešimą apie skridimų skaičių, 2) studentų — lakūnų sąrašus — su pažymėjimais apie atliktus skridimus, 3) bendrą pranešimą apie veikimus pratimų metu, 4) turimų arba paskolintų lėktuvų sąrašus.

Viskas yra numatyta iš anksto, net studentų draudimai nuo nelaimingų atsitikimų. Tam tikslui yra asignuotų lėšų iš specialių valstybės fondų.

Rašytojų rungtynės. Rusai paskelbė konkursą geriausiems literatūros kūriniams apie raudon. kariuomenę ir laivyną parašyti. Konkursas pasibaigė vasario pradžioje. Gauta 244 kūrinių (apysakos, bruožai, eilėraščiai, teatro veikalai). Juos atsiuntė jaunieji rašytojai. Tačiau įvyko klaida. Kai kurie rašytojai neteisingai suprato konkurso sąlygas. Dabar konkurso terminas prailgintas iki balandžio 1 d.

Maršalas Pilsudskis rengiasi važiuoti į Rumuniją. Lenkų spauda praneša, kad kovo mėn. pirmomis dienomis maršalas Pilsudskis išvyks į Rumuniją. Išvažiavimas rišamas su 16 Rumunijos pėst. pulko vadovybės kvietimu, kurio šefu sutiko būti Pilsudskis pernai viešėdamas Rumunijoje. Dabar jis oficialiai vyks vizituoti tą pulką.

16 pėst. pulkas stovi Bolcicea, tačiau spauda spėja, kad maršalas Pilsudskis vizituos savo pulką ne Bolcecea, bet Sučawe, Bukovinoj.

Nauji leidiniai.

Vairas. Mėnesinis kultūros žurnalas. Nr. 3.

Žemės ūkis. Žemės ūkio mokslo žurnalas. Nr. 2. Žemės ūkio rūmų leidinys.

Tautos ūkis. 2 nr. Leidžia ekonominių studijų draugija.

Ateitis. 1 ir 2 nr. Mėnesinis moksleivių žurnalas.

Naujoji Vaidilutė. 2 nr. Moterų inteligencijų mėnesinis žurnalas.

Anglų Roso-Enfieldo 1914 m. konstrukcijos šautuvas. Paruošė ats. mjr. K. Svilas. Policijos žurnalo leidinys. Kaunas, 1932 m.

Mūsų Vilniaus poezija. Iliustruota Vilniaus poezijos antologija. Redagavo Simas Miglinas. „Sakalo“ bendrovės leidinys. Kaunas, 1932 m. Viršelį piešė Vytautas Mackevičius. 224 pusl. Kaina 4 litai.

Šioje knygelėje surinkta 46 geriausiųjų mūsų poetų geriausi apie Vilnių eilėraščiai. Redaktorius eilėraščius pagal jų turinį sugrupavo į 6 nelygius skyrius: 1) gražus tu, Vilniau; 2) Vilnius mūsų; 3) Vilniuj—lenkas!; 4) Vilniaus maldos; 5) Mes be Vilniaus nenurimsim! ir 6) Visi į Vilnių, tą mylimą šalį.

Apie idėtų knygutėje eilėraščių vertę nėra ko ir kalbėti, nes viską jau pasako patys autorių vardai: Maironis, Gira, Vaičiūnis, Vaičiūnas, Gustaitis, Inčiūra ir kiti. Be mūsų poetų, rinkinėlį yra dar idėti eilėraščiai apie mūsų brangų Vilnių mūsų prietelių poetų — ruso K. Balmonto ir vokiečio Otto Losch.

Rengiantiems paminėjimus, įvairias iškilmes, vakarėlius ir norintiems juos pajavairinti deklamacijomis, ši knygutė bus neišsemiamas brangenybių aruodas. Juk čia kalbama vien tik apie mūsų svajonių ir troškimų tikslą — brangią sostinę Vilnių.

Tiek, matyt, labai karštai mylinčiam Vilnių redaktoriui, tiek ir leidėjams už šį gražų mūsų literatūros lobynan indėlį galime tik tarti nuoširdžiausią ačiū.

Tarp kitko. Knygutės pirmam puslapy yra pažymėta: „Ši knyga Šviet. M-jos Knygų Tikrinimo Komisijos pripažinta tinkama visų mokyklų knygynams. Protok. N. 304. 1931.X.30.“ Aš norėčiau truputį kitaip pasakyti. Manau, kad ji ne tik „tinka“, bet yra būtina: mokyklų, karių, šaulių ir atskirų asmenų bibliotekoms.

A. Vaičiūlaitis. Vakaras sargo namely. „Sakalo“ b-vės leidinys. Kaunas, 1932 m. 132 pusl. Nežinia kieno gan gražiai iliustruota. Viršelį piešė E. Krasauskas. Kaina lt. 2,50.

Čia autorius be apysakaitės, kurios vardu pakrikštyta ir knyga, duoda dar 13 trumpų apysakaičių. 10-ty apysakaičių autorius aprašo mūsų smulkiųjų miestelėnų ar ūkininkų didvyrių, tarp 6—10 metų amžiaus pasiekusių, svajones ir mėginimus jas savarankiškai įgyvendinti, pasisekimus ir nusivylimus. Matyt, kad autorius be galo myli mūsų mažyčius ir labai gerai pažįsta jų jaunutes sielas. Kas šios knygos autoriuje ypač brangintina, tai jo gryniausias lietuviškumas. Jo didvyrių dialoguose vien tik žiba grynai lietuviško sąmojaus ir jumoro posakiai, kuriuos ir mes girdėdavom arba patys versdavomėse dar kūdikystėje, kada dar nemokėjom svetimų kalbų ir svetimybių nebuvomė sugadinti. Nežinia kam autorius taikė savo apysakaites: dideliems ar mažučiams. Bet autoriaus nuoširdumas tiek paperka, kad ir suaugęs žmogus, pradėjęs jo knygą skaityti, jau

Blogas burnos kvapas

veikia atstumiančiai; baurios spalvos dantys gadina gražiausią veidą. Abu tie grožio trūkumai dažnai esti pašalinami tik kartą išvalius dantis puikiai gaivinancia dantų pasta — Chlorodont. Dantys ir jų šoninis paviršius gauna po trumpo vartojimo nuostabų dramblio kaulo blizgėjimą, naudojantis vien tik tam tikslui mūsų pagamintu dantų šepetuku — Chlorodont su specialiai įtaisytomis dantims šeriais. Užsilikusios dantų tarpeliuose maisto liekanos, kurios paprastai ir yra blogo burnos kvapo priežastis, tuo būdu grynai išvalomos. Tikra tik mėlynai žaliuose originaliuose įpakavimuose su antrašte Chlorodont. Pamėginkite pirmiau su viena tuba už Lit. 1.50; didelė tuba Lit. 2.50; gaunama visur.

nebegali nuo jos atsitraukti. Juk taip kiekvienam malonu prisiminti savo kūdikystės dienas! O ir mažučiams verta ją pasiskaityti, nes daug iš jos pasimokins, kas dora, gera, leistina ir atvirksčiai.

Gerai autorius pažįsta ir myli ir Lietuvos gamtą su jos gyvūnija. Nedaugžodžiaudamas moka keliais žodžiais nusakyti visą epopeją. Pavyzdžiui: „Šaltis pakilo. Naktinis dangus nusišagstė žvaigždėmis ir pro šilą išsiuntė didelį mėnulį“. Rodos, tik keli žodžiai, o kiek daug pasakyta! Apysakaitėje „Meškinas vestuves kelias“ su be galo švelnių ir, turėčiau pasakyti, labai skoningu, gryniausiu lietuvišku humoru alegoriškai aprašo mūsų kaimiškąsias piršlybas. Autoriaus kalba sklaidi, be jokių, kartais gan neskanių, naujoviškumų. Ir „Mūsų Vilniaus poezija“ ir „Vakaras sargo namely“ atspausdintos geram popieriui ir jų išviršinė išvaizda gana maloni ir graži. Už šių knygelių išleidimą „Sakalo“ bendrovę reikia nuoširdžiai sveikinti.

Iliustruotas laikraštis. Visuomeninio gyvenimo, literatūros, dailės ir sporto savaitraštis. Nr. 1, 1932.II.25. 12 didelio formato puslapių. Popierius geras, iliustracijos ir spauda švarios ir gražios. Apie žurnalo turinį sunku ką iš pirmo numerio pasakyti. Paviršutinė išvaizda gražiai atrodo. Duok, Dieve, ilgiausių metų!

Verslas. Lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir amatininkų sąjungos savaitinis laikraštis. 1 nr.

Laikraštis turi užsibrėžęs girtiną tikslą išpėti mūsų visuomenę, kad ji liautųsi veržtis vien tik kunigauti, daktarauti, advokatauti, valdininkauti ir pan., o susidomėtų pramone, prekyba ir amatais ir tas svarbias mūsų ūkio šakas sulietuvintu. Laikraščio tikslas girtinas ir remtinas.

Pranešimai.

Balandžio mėn. 3 d. Alytuje, šaulių salėje, šaukiamas karininko Antano Juozapavičiaus Alytaus skyriaus savanorių kūrėjų suvažiavimas. Suvažiavime bus renkama nauja valdyba ir kiti organai. Taip pat atstovai į numatomą skyrių atstovų suvažiavimą Kaune balandžio 23—24 d. Taip pat bus kalbama ir aptariama įvairūs savanorių kūrėjų reikalai.

Bibliotekininkų žiniai. Kaune įsteigta Lietuvos bibliotekininkų draugija, kurios tikslas tobulinti bibliotekų ir bibliografijos darbą Lietuvoje ir jungti Lietuvos bibliografus. Norintieji susipažinti su draugija, gali nemokamai gauti statutą iš valdybos. (Adresas: Liet. Bibliotekininkų Draugijai. Kaunas, V. D. Universiteto Biblioteka).

Galvosūkių 9 nr. sprendimas.

Pirm(a) geležis į vašką pavirs, negu mes duotą žodį atsimsim.

Gerai išsprendė šie asmenys: 1) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 2) gr. Br. Barkauskas (9 p. p.); 3) J. Sodaitis (K. Rd.); 4) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 5) v. p. J. Kvieska (Av.); 6) v. s. p. V. Augis (1 gus. p.); 7) Vl. Streimikis (Klv.); 8) v. p. Švelnikas (4 p. p.); 9) V. Bagdonas (Kd.); 10) Alf. Ramonas (Z.); 11) v. p. Leipus (4 p. p.); 12) Alf. Šukevičius (Z.); 13) v. p. L. Griškevičius (8 p. p.); 14) E. Felgendreheris (Pgg.); 15) v. p. Br. Sasnauskas (4 p. p.); 16) Gr. Valdemaras (Z.); 17) J. Sakalauskas (Drsn.); 18) Ig. Burneikis; 19) J. Kotleris (8 p. p.); 20) T. Bitinas (Z. Šnč.); 21) v. p. St. Mickevičius (5 p. p.); 22) L. Briedis (VŠ.); 23) Anc. Bučys (pion. b.); 24) Sviklas (5 p. p.); 25) j. p. P. Dilka (pion. b.); 26) j. p. J. Naujokaitis (5 p. p.); 27) J. Valiavičius (Kbt.); 28) A. Rimkus (Lš.); 29) N. Polujanskaitė (Rzm.); 30) J. N-as (KM); 31) v. p. P. Turčila (Av.); 32) j. p. A. Palta-rokas ((Av.); 33) v. p. K. Kazlauskas (4 p. p.) ir 34) J. Chaleckas (Btrm.).

Trečią vietą laimėjo: 1) J. Sakalauskas iš Darsūnikio, 2) 5 p. D. L. K. Kęstučio pulko Z. Sviklas, 3—6) 4 pėst. L. K. Mindaugo pulko vyr. puskarininkiai M. Antaniškis, Br. Sasnauskas, Švelnikas ir Leipus, ir 7) 8 p. K. K. Vaidoto pulko virš. J. Kotleris.

Dovanų knygomis gauna: 1) J. Sakalauskas — „Kario“ prenumeratą nuo š. m. liepos 1 d. iki spalio 1 d., 2) Z. Sviklas — Pr. Daugininkaičio „Širdis Vilniun neša“ ir Kazio Zupkos

Jau ir kaimuose, kaip ir miestuose, labai plečiasi lytinės ligos. Kol nevelu, laikas rimtai tuo susirūpinti. Todėl kiekvieno pareiga perskaityti daktaro E. Geravičiaus knygą

Kaip apsisaugoti nuo susirgimo veneros ligomis?

Visiems suprantami praktiški gydytojų patarimai ir paaiškinimai, kaip šių ligų saugotis ir kaip greičiau pasveikti. Jei knygynuose ar kioskuose negausite, tai siųskit „Spaudos Fondui“ Kaunas, Laisvės al. 62 nr. pašto ženklų už 1 lt. 50 ct. ir knygą gausit į namus.

Keciorio „Žuvėdros bangose“. 3) v. p. M. Antaniškis — J. Tauronio „Vytautas pančiuose“ ir V. Bičiūno „Tiesa apie Vilnių“. 4) v. p. Br. Sasnauskas — Vlodo Gaizūčio „Vilniaus ilepsna“ ir Antano Jasiūno „Liepsnų malda“. 5) v. p. Švelnikas — „Spalių 9-toji“ ir Vytauto Sirijos Giros „Golas į ateitį“. 6) v. p. Leipus — J. Tauronio „Aukso mintys“ ir Benio Rutkausko „Eilėraščiai marėse“. 7) virš. Kotleris — Joseph Staub „Kalėdų laimė“ ir M. A. Aldanov „J. Pilsudskis“.

Nuo galvosūkių 10 nr. prasidėjo naujas ratas. Be to, tenka pabrėžti, kad kai kurie ekonomiškais sumetimais mėgsta iš karto siuntinėti po du sprendimus. Rato pradžioj tai dar ne svarbu. Bet ratui baigiantis reiktų šito vengti. Tuojau reikia siųsti, kai tik yra gaunamas „Karys“ ir galvosūkių išsprendžia. Laukimas kito „Kario“ nr., kad du sprendimus iš karto galėtų nusiųsti, kenkia vietų gavimui. Kartais, galėdamas laimėti I ar II vietas, dėl savo vėlavimosi patenka į II ar III vietą.

Galvosūkis II nr.

(Vert 2 tšk.)

REBUS

Visiems įdomu ir naudinga skaityti iliustruotą dvisavaitinį Lietuvos policijos organizacijos laikraštį.

„POLICIJA“

„Policija“ eina jau IX metai. Nuo 1929 m. pradžios ji išeina du kartus per mėnesį.

„Policija“ yra didelio formato ir kiekvienas numeris turi daugiau kaip 16 puslapių.

„Policijoje“ bendradarbiauja įžymūs teoretikai ir praktikai teisininkai, administratoriai, savivaldybininkai, žurnalistai ir kt.

„Policija“ daug rašo apie Lietuvos ir užsienių policiją, jos organizaciją, gyvenimą: taip pat daug rašo apie įvairius nusikaltimus ir nusikaltėlius, apie kovojimo būdus su jais ir t. t.

„Policija“ kaštuoja: metams—12 litų, pusei metų—7 litai ir atsk. nr.—75 ct.

Red. ir adm. adresas: Kaunas, Duonelaičio g. 13 tel. nr. 482.

Jau XIV metai gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lt. 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė. „Karys“